

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljske izdaje ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Cek. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filiale:
Novo mesto.

SLOVENE

Bollettino n. 1119 Il porto di Djidjelli bombardato Uno «Spittfire» abbattuto

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Sulle attrezzature del porto di Djidjelli formazioni aeree germaniche hanno sganciato numerose bombe.

L'aviazione nemica ha ferito agito su località della Sicilia, della Calabria e su piccoli centri della zona del Vesuvio tra cui Pompei.

Danni limitati. Uno «Spittfire» è stato abbattuto dalla nostra caccia nei dintorni di Comiso.

Le incursioni avversarie segnalate nel bollettino odierno hanno causato complessivamente due morti e sedici feriti.

Vojno poročilo št. 1119 Pristanišče Djidjelli bombardirano En «Spittfire» sestreljen

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Nemške letalske skupine so zmetale števil-
ne bombe na naprave v pristanišču Djidjelli.

Sovražna letalstva je večer napadla kraje v
Siciliji, Kalabriji ter majhna središča na
področju Vezuva, med njimi tudi Pompeje.

Škoda je omejena. Naši lovci so v okolici
Comisa sestrelili en «Spittfire».

Napadi, omenjeni v današnjem vojnem poro-
čilu so imeli za posledico skupno dva mrtva in
16 ranjenih.

Dve leti nemško-turške nenapadalne pogodbe

Turčija bo zgrabila za orožje samo za obrambo svoje narodne varnosti
in svoje časti v primeru kakega napada

Berlin, 18. junija. AS. Spomin na drugo ob-
letnico prijateljske in nenapadalne pogodbe
med Nemčijo in Turčijo je imel zelo velik od-
mev v tujaknjem tisku, zlasti naglašajo prisrčen
in odkrit značaj odnosov med obema nardo-
ma v teh dveh letih, ko je Turčija navzlic las-
kanju in grožnjam nasprotnikov osi korakala
na poti nevtralnosti brez kompromisov. »Vol-
kischer Beobachter« ki izraža tudi misel vseh
drugih dnevnikov, piše, da je bilo to vedno po-
godbu turško-nemške politike medsebojnega go-
spodarskega sodelovanja v korist obeh narodov.

Berlin, 18. junija. Danes je druga obletnica
turško-nemške nenapadalne pogodbe. Nemški tisk
priljubljuje temu dogodku velik pomen. Kakor je iz-
javil Saradzoglu, dejstva kažejo, da ta pogodba
na najzadnejši način enako varuje življenjske ko-
risti obeh držav. Odnosaji med Nemčijo in Turčijo
so bili zgrajeni na tako trdnih političnih in gos-
podarskih osnovah, da so propadli vsi sovražni po-
skusi, ki so jih nameravali razdreti. Na predlog
predsednika Inenija je bil v pravih ljudske stranke
dopolnjen člen »Turčija želi živeti v miru s
svojimi sosedi« z naslednjimi stavki: »Turčija bo
zgrabila za orožje le, ako bo napadena«. To so
razumeli tako Angleži kakor Amerikanci, ki zdaj
izjavljajo, da je nevtralnost Turčije nekaj ugodnega
za stvar združenih narodov. Seveda ne manjka
obkroževanj, češ da turško-nemška pogodba zato ni
bila kršena, ker Nemčija ni mogla uresničiti svojih
vojaških ciljev na vzhodu. Ako bi se to posrečilo,
bi storila tako kakor je storila v mnogih drugih
primerih ter bi zgrabila s klesčami življenjske živce
Sovjetov v Kavkazu ter Angležev na Blaznem
vzhodu. Cilj tega obkroževanja je zbuditi sumnje,
da je Nemčija napadalka.

Ni odveč pripomniti, da so pred 14 dnevi prih-
jali iz Kaira, Londona in Newyorka glasovi, češ da
se je Ankara prepričala, da v sedanjem položaju

nevtralnost »ni več mogoča« in »da bo treba upo-
števati nov položaj, ki je nastal v Sredozemlju«.
Nekaj dni nato pa je neki newyorkski list pisal:
»Turčiji ni treba stopiti v vojno, dovolj je, da
po vzgledu neke druge balkanske države (ki je
dovolila prehod nemških čet preko svojega ozem-
lja) stori isto in dovoli prehod zavezniškim četam.
Ce bi bila zaradi tega napadena, bi se seveda
morala zakonito braniti«. Turčija pa se zaveda,
kaj pomeni nenapadalni pakt z Nemčijo. Ce bi ne
bilo tega pakta, bi bila Turčija danes verjetno
v vojni. Ona pa mora ostati nevtralna in ohraniti
svoje sile za primer, če bi jo hoteli sovražniki
napasti in ji odvzeti morske ozime.

V zvezi s tem piše »Frankfurter Zeitung«: Pred
vojno med Nemčijo in Rusijo je Anglija na vse
načine pritiskala na Turčijo, naj vstopi v vojno.
Turčija se je temu uprla. Zdaj je največja turška
stranka sprejela sklep, da se bo borila le, ako bo
napadena. Do bodočega kongresa stranke, to je za
bodoča štiri leta temeljne smernice ankarke po-
litike ne bodo mogle biti spremenjene. Turčija bo
ostala nevtralna in bo, ako bo treba, z orožjem
branila svojo nevtralnost. Tudi najbolj satanske
anglosaške spletke ne bodo mogle spremeniti tega
stališča. Zakaj Anglosasi toliko gledajo na Turčijo,
spoznamo iz pogleda na zemljevid. Sredozemlje je
nepremagljiv naravni zid, Mala Azija pa bi ne
bila tako težavna za prehod anglosaških sil, ki
jim na primer poveljuje general Wilson. Seveda
je Evropa tudi na jugovzhodu nepremagljiva. So-
vražnik bo moral računati z močnimi utrdбами in
z branilci, to je s stotisoči Nemcev, Italijanov,
Bolgarov, Romunov in Hrvatov, ki imajo sredstva,
s katerimi bodo pogladi sovražnika v morje. Do-
godek na Kreti je bil pred dvema leti za Angleže
dovolj poučen. Ce se bodo še enkrat skušali iz-
krcati, bodo doživeli enak konec kakor leta 1941.
(«Il Piccolo».)

Sauckel govori poljskim delavcem

Varšava, 18. junija. AS: Komisar za delo v
Nemčiji Sauckel je po nadzorstvenem potovanju
po poljskem guberniju govoril krakovskim vodi-
teljem, opominjajoč Poljake na njihovo dolžnost
do dela in sodelovanja z evropsko skupnostjo. Ko
je povedal, da se je vsa Evropa spremenila v
eno samo veliko delavnico za porast vojnega gra-
diva osnih sil, je Sauckel zagotovil, da Nemčija
na tem področju hrani za voje nasprotnike velika
presenečenja z novimi mogočnimi uničevalnimi
sredstvi. Tukajšnji tisk poudarja, da je ta govor
pri Poljakih zbrisal utvar o kompromisih ali
lahkih kapitulacijah, poljskim delavcem pa je
povedal, da so oni deležniki enakakega postopanja,
kakor nemški delavci. Zato bodo primeri dezer-
tiranja ali odsotnosti tudi pri njih zelo kazno-
vani. »Novy Kuryer Varšavsky« objavlja članek
o sodelovanju poljske armade v boju proti bolj-
ševikom. V njem je popisana navarnost za Polja-
ke, ki so edini evropski narod, kateri ni poslal
prostovoljskih oddelkov na vzhodno bojišče, po-
zabljajoč svoj posebni zemljepisni položaj, ko po

sporu med Stalinom in Sikorskim, po Katinu in
po nezanimanju demokratičnih držav za Poljsko
za Poljake ne preostaja nobena druga izbira, ka-
kor združili se v obrambo rodne zemlje pred so-
vražniki evropske civilizacije. To dolžnost — za-
ključuje članek — morajo čutiti vsi poljski dr-
žavljeni.

Sovjetske ofenzivne priprave pri Orlu

Berlin, 18. junija. Na vzhodnem bojišču je
verjetno zopet nastopila doba začasnega pre-
mirja. Edina izjema je odsek pri Orlu, ki ga
nemški tisk večkrat omenja, kajti številni zna-
ki kažejo, da sovražnik tamkaj pripravlja ve-
liko ofenzivo. Po nekem poluradnem poročilu,
izdanem večeraj zjutraj v Berlinu, namerava
sovražnik napasti južno od Orla, kar se da
sklepiti iz velikega zbiranja boljševiškega vo-
jaštva, iz neprestanega ogledniškega delovanja,
s katerim bi rad sovražnik točno spoznal nem-
ške obrambne naprave, iz silovitega streljanja
sovjetskega topništva, ki zaenkrat še ne pri-
pravlja ofenzive, pač pa bi rado izvalo odgo-
vor nemškega topništva, da bi sovražnik vedel,
kje se nahaja največ nemškega topništva, ter
končno iz vsakodnevne bombardiranja stotin
ruskih letal, ki napadajo nemška letališča na

Miren dan na vzhodnem bojišču

Napad na sovražne ladje pri Astrahanu in oboroževalne tovarne ob Volgi

Hitlerjev glavni stan, 18. jun. Nemško vrhovno
poveljstvo objavlja:

Na vzhodnem bojišču je potekel dan mirno.
Nočni napadi letalstva so bili usmerjeni na
zbirališče sovražnih ladij pri Astrahanu in na
oboroževalne tovarne ob spodnji Volgi. Potopljeno
so bili 4 prevozni parniki s skupno 11.000 tonami.
Nadaljnja trgovska ladja srednje velikosti je bila
poškodovana. V zadetih industrijskih napravah so
nastala velika razdejavanja.

Pri napadu mešanega sovjetskega oddelka
bombnikov na nemški konvoj z dovozom na
Crnem morju so enote vojne mornarice in let-
alstva sestrelile 5 sovražnih letal.

V noč na 18. junija je oddelk nemških tež-
kih bojnih letal izvedel napad na alžirsko pri-
stanišče Djidjelli.

Pri nočnih vznemirjalnih poletih malošte-
vilnih sovražnih letal nad nemškim ozemljem ni
bilo ugotovljeno, da bi bile odvržene bombe.

Oddelk nemških bojnih letal je preteklo noč
napadel vojno luko Portsmouth z bombami
težkega kalibra. Druga letala so bombardirala po-
samelne celine v jugovzhodni Angliji.

Berlin, 18. junija. Ob zgornjem toku reke
Donea je zadnje dni nekaj nemških »Tigrov« več-
krat odšlo proti sovražnim postojankam, da bi
zničijo zemljico čistili sovražnih strojničnih gnez-
d in sprednjih utrdb. Ti nemški tanki so uničili
mnogo sovjetskih tankov, več sovražnih utrdb in

nekaj protiletalskih topov. Na istem odseku so
nemški bombniki in strmoglavci napadli sovra-
žno topništvo ter uničili mnogo topov razne ve-
likosti. Nemška bojna letala so napadla tri so-
vjetska letališča pri mestih Roventi, Birjukov in
Starolok. Mnogo letal je bilo uničenih. Pri Suhih
Ničih so bili Sovjeti odbiti. Jugozahodno od Ve-
likih Lukov se je nadaljevalo delovanje oboje-
stranskih oddelkov.

Lausanne, 18. junija. AS. »Tribune de Lau-
saunce« prinaša na prvi strani članek o itali-
janskem odporu in v njem piše med drugim
tudi tole: Uradni londonski in washingtonski
govorniki pravijo, da bi italijanski narod mor-
al prositi za mir. Če naj verjamemo tem so-
dobnim stirenjam, bi Italija lahko dobila vse,
če bi v bodoče pretrgala s svojimi zavezniki.
Zagotovljeno da bi ji bilo v bodočem svetu
mesto, ki ji gre med kolonialnimi velesilami.

Te ponudbe so brez dvoma zelo zapeljive,
a samo trenutke premišljevanja pove, da nji-
hova izpolnitev ni tako preprosta. Prav naj-
novejša zgodovina kaže, da se noben narod,
ki je prenehal z bojem, ni mogel veseliti za-
radi te odločitve. Vojske Belgije, Nizozemske

Uspehi japonske vojne mornarice

Uničila je 5214 letal, potopila 13 oklepnic, 11 letalonosilk, 55 križark,
56 rušilcev, 128 podmornic

Tokio, 18. jun. AS. Japonski morn. minister
admiral Sigitaro Šimada je objavil število zbitih
in uničenih sovražnih letal kakor tudi šte-
vilo sovražnih potopljenih vojnih ladij od zad-

nega decembra do danes. Sestreljenih ali uni-
čenih je bilo 1.361 sovražnih letal, potopljenih
53 trgovskih parnikov s 393.000 tonami, 2 kri-
žarki in 55 podmornic.

Minister Šimada je izjavil, da je tem že ob-
javljenim podatkom treba dodati še 9 križark
in 8 rušilcev. V istem času je Japonska izgubila
310 letal, 3 rušilcev, 3 podmornice ter 33 pre-
voznih parnikov.

Admiral je nato objavil številke sovražnih
izgub, zadanih od japonske mornarice od za-
četka vojne do danes. Sestreljenih ali uničenih
je bilo 5.214 letal, potopljenih 13 bojnih ladij,
11 letalonosilk, 55 križark, 56 rušilcev, 128 pod-
mornic in 69 drugih ladij. Številne druge so-
vražne ladje so bile poškodovane. Poleg tega je
bilo potopljenih 369 sovražnih trgovskih parni-
kov s skupno 2.250.00 tonami. Minister je na

Dr. Göbbels o govorjenju in molku

Berlin, 18. junija. AS. »Eden temeljnih zaka-
nov vojskovanja je bil vedno zakon molka« —
piše nemški propagandni minister dr. Goebbels
v svojem običajnem članku v tedniku »Das
Reich« pod naslovom »O govorjenju in molku«.
»Tega zakona se mora držati ne samo prebival-
stvo, temveč tudi vlada. Zato ni dosledno zahtev-
ljati, da bi vojaški in politični voditelji pravili
ljudstvu več, kakor pa jim dovoljuje razmere,
tudi če bi se ljudstvu to utegnilo zdeli, zlasti ob
določenih okoliščinah, samo ob sebi umemo ali
celo dolžnost. Najde se kdo, ki na primer spra-
uje, zakaj ne odgovorimo, kako nameravamo odgo-
voriti na nasilniške sovražnikove letalske napade.
Naj ne mislijo tisti, ki tako sprašujejo, da dr-
žimo križem roke: gotovo pa je, da tistega, kar
na pristojnih mestih v zvezi s tem pripravljajo,
ne morejo kar tako pripravevati ljudstvu, ne da
bi pri tem spravljali v hudo nevarnost izid pri-
prav in dejanj ki bodo za pripravi prišli. Vša-
lih zadostuje ena sama beseda, da se z njo raz-
loži podrobno in tehno delo cele vrste mesecev.«

»Toda« — pripominja dalje minister — »mol-
čati je odločna nužnost za vse, ki raznašajo po-
ročila, in za vsakdanje kritike. Gotovo je, da na
svetu ni nihče nezmisljiv, in tako niso nezmisljive
niti vlade ali glavni stani. Toda primerjajmo ma-
lo naše zmote s sovražnikovimi. Videli bomo, na
katero stran se bo nagnila skledica na tehnični.
Razlika med nemškim in angleškim narodom je
v tem, da je angleški narod vedno, ob kakršni
koli priliki pripravljen odpustiti in pozabiti na
vse napake svoje vlade. Nemški narod pa je
mnogo bolj občutljiv glede tega in ga je zlasti
razvadila cela vrsta hitrih bojnih nastopov in
naglih zmag. Zato uspehov, ki se dosega tudi
danes, — na primer na vzhodu — ne ocenjuje po
vsem njihovem pomenu. Ti uspehi so nam dani
možnost razširiti in obogatiti našo bojno silo, ta-

Devet sinov — devet borcev

Pescara, 18. junija. AS. Med italijanskimi
vojnimi družinami ima prav gotovo prvenstvo
rodbina Di Marzio. Ima devet moških in vsi so
borci. Eden je padel na polju časti in je odli-
kovan z zlato kolajno, štirje so v vojnem ujet-
ništvu, dva sta na bojišču, dva druga pa sta mo-
bilizirana v domovini.

Španski vrhovni vojni svet

Madrid, 18. junija. AS. V Madrid je prispe-
l visoki komisar španskega Maroka general
Orgaz. Udeležil se bo sej vrhovnega španskega
vojnege sveta, ki bo te dni zasedal v Madridu.

Italija se bo borila do konca

in Francije so se vdale, a niti ena od vojni-
h strahot ni bila prihranjena njihovemu il-
nemu prebivalstvu. Najbrž bi Italijo zadela
ista ušoda.

Na drugi strani pa je težko odkriti zna-
menja o padanju italijanske morale v sedanjih
okolščinah. Prej bi lahko rekli, da se kažejo
namenja, da se je ta morala okrepila. Iz tega
se da sklepati, da sta uradna Italija in itali-
jansko prebivalstvo trdno odločena, upirati se
do konca tudi ob morebitnem neposrednem
sovražnikovem vdoru. Nobena stvar nam ne
dovoljuje dvoma, če se bo res znašla pred
takšno resničnostjo. Zavezniki bodo nekoliko
razočarani, ko bodo spoznali, da so se zmotili
v svoji sodbi, da je Italija šibka točka osi. Ali
bo ta njihova prevara privedla do tega, da
bodo spremenili svoje vojne načrte? Ali bodo
opustili misel na vdor na italijanski polotok?

koncu izjavil, da so od decembra pa do danes
japonske pomorske sile tako v Indijem kakor
v Tihem morju povečale obalno obrambo zase-
denih pokrajin.

Bitka ob Lungi

Tokio, 18. junija. AS. Japonski glavni stan
poroča: Velik oddelk lovcev in bombnikov ja-
panske mornarice je 16. t. m. napadel ladijsko
spremljavo na morju pri Lungi ob otokih Gua-
delcanar. Pri tem je bilo potopljenih 7 prevo-
znih ladij, med njimi 4 velike, 2 srednji in ena
majhna. Tudi neki sovražni lovec je bil potop-
ljen. Nadaljnja velika prevozna ladja je bila
hudo poškodovana. Vsa 32 sovražnih letal je
bilo zbitih, naših se pa 20 ni vrnilo. Ta spopad
se uradno imenuje »bitka v bližini Lungee«.

Bolgarska narodna zveza

Sofija, 18. junija. AS. Predsednik bolgarske
vlade Filov je poslanski večini poročal o po-
drobnostih glede ustanovitve velikega narod-
nega gibanja, ki ne bo imelo videza in pomena
kake stranke, temveč se bo imenovalo »Bol-
garska narodna zveza«. Gibanje bo združevalo
vse zdrave in plodne sile, bodisi skupno, bo-
disi posamično, da se organizira obramba držav-
nih in narodnih koristi. Predsednikov predlog
so poslanci sprejeli enoglasno. V kratkem bodo
objavljena pravila in pa podrobnosti o orga-
nizaciji tega gibanja.

Meja med Turčijo in Sirijo zopet odprta

Ankara, 18. junija. AS. Meja med Turčijo
in Sirijo je zopet odprta. Promet brzovala
preko Tavrisa je zopet v popolnem redu. Vse
ozemlje ob meji severne Sirije v globini kakih
100 km ter nekoliko obalnih odsekov ob Liba-
nonu je bilo proglašeno za vojaško področje.
Na ta področja je prepovedan pristop tujcem in
gibanje civilnega prebivalstva.

Angleški finančniki o trajanju vojne

Stockholm, 18. junija. »Financial News« po-
sveča dolg članek vprašanju, kako dolgo bo
trajala vojna. List predvideva, da tudi v pri-
meru, če bi v Evropi šlo vse »po sreči«, os ne
bi mogla biti premagana pred dvema leti, nato
pa bi bilo treba premagati še Japonsko, za kar
bi bili zopet potrebni najmanj nadaljnji dve
leti. Ker je Churchill v svojem zadnjem govo-
ru v ameriškem kongresu trdil, da bi bilo po-
daljšanje spora za nadaljnjih štiri ali pet let
najresnejša in največja nevarnost za demokra-
cije in njihove zaveznike, iz tega sledi, da niti
njegovi prijatelji v londonski City niso pre-
pričani v uspeh njegovih zvijač ter velikani-
skega načrta, na katerega stavi vse svoje upa-
nje o zmagi. (Radionazionale)

Berlin, 18. junija. AS. V Berlinu je umrl
znani nemški pisatelj Hans Hainze, star 72 let.

G. Viola: »Skupno življenje« v ljubljanski Drami

Ko je gostovala Riceljeva igralska družina v Ljubljani, smo že zapisali, da se nam zdi čudno, da je sprejela tudi »Skupno življenje« na spored, ker ni mogla s tem delom pokazati vseh svojih kvalit. Takrat je naša Drama že to delo študirala in prvo predstavo smo videli v torek. Tudi to je ena tistih italijanskih konverzijskih iger, ki obravnava vsakdanje in nešteto obdelani zakonski trikot. Letos smo videli v gledališču velik procent italijanskih del in vtis, ki ga imamo ob tej zadnji premieri italijanske igre v tej sezoni, je isti kot ob vseh prejšnjih, da je sodobna italijanska dramatika popolnoma svojevrstna in da ima zelo podobna si dela. Če bi bolj pestro izbrali repertoar in bolj kritično iskali, bi našli še druge italijanske drame, in bi bila tudi naša slika o celotni dramski produkciji italijanskega naroda mnogo popolnejša.

Kaj bi odnesli od »Skupnega življenja«? Advokat Massari živi že več let s svojo mlado ženo, Magda. A je ves v opravi, potuje in le redko najde trohico časa za dom. Ženi pa nudi vso udobnost, izobilje, celo tašča ima v hiši osemosobno stanovanje. Magda je mlada, mož na star. V ta zakon stopi seveda tretji: mlad ovek, črnatolasi poet, Guido Fiore, veseli in življenjski željan človek. Žena gre z njim. — V to dejstvo ne položi Viola posebne tragike in obupa. Massari vidi dejansko stanje, nič ne prosi in nič ne zahteva. Fiore in Magda živita brezskrbno življenje in neko noč zaigra ljubimec vse svoje imetje in naredi dolg za 25.000 lir. Mogla ne najde druge rešitve, vrno se k možu in ga prosi za to vsoto. Advokat poniža oba veseljaka, dá denar pod pogojem, da se žena vrne. — In žena se je vrnila. Kasneje prinese Fiore nakazilo za denar nazaj, a Magda je vendar razočarana nad obema možkoma. Massari gre po opravih in Fiore odide svojo pot. Ženska pa je ostala sama in vé, da z možem ne more živeti in da za ljubimcem ne mora. Kaj bo storila, nam pisatelj ne pove.

Etična misel dela, ki bi se nam lahko rodila ob predstavi, bi bila, da zakon ne more sloneti na hedonskih užitkih, razkošje in udobje je premalo. Potrebna je ljubezen, pa tudi osebna odpora, žrtvovanje, ki izhaja tudi iz dolžnosti, sicer je zakon res samo delniška družba, ki lahko vsak trenutek preneha. Mož in žena pa morata živeti drug za drugega, morata se drug drugemu približati, kakor pravi Magda.

Zanimiva bi bila primerjava Riceljeve predstave in naše. Prvi vtis, ki je zelo prečiščil, je ta, da je bila italijanska odrska podoba mnogo bolj enotna in v sebi zaključena kot pa naša. Te enotnosti smo pri naši predstavi pogrešali. Ni bilo čutil režiserja, ki bi uravnil in spravil v sklad in v enotno podobo vse te značaje. Tako so posamezni igralci svoje vloge dobro rešili, toda vsak zase, le zblizali se niso med seboj. V tej igri posameznikov se je pa naša predstava gotovo dvignila nad Riceljevo. Bila je tudi bolj čustveno zajemljiva in nam bližja.

Od igrancev je stopila predvsem v ospredje ga. Šaričeva kot Magda. Njena igra je tako tehnično dovršena in življenjsko polna, da je živela sama povsem svojo življenje. Njena Magda je tragična postava, a vsa dognana in izgrajena. Morda je celo pretragična, saj ji niti besedilo ne da za to dosti trdne opore, za okolico pa gotovo pregledno tragično, kjer pa je manjkali spet režiser, ki bi tu nekaj odvzel, drugje pa nekaj dodal. Ob tej igri pa nam je bilo žal, da smo mogli

igralko s takimi kvalitetai videti samo enkrat, dvakrat v sezoni na odru. Tudi v tem se vidi smer repertoarja in način igranja, ki tega sloga ne more uporabiti. — Drugačen kot Magda je advokat Massari g. Jožeta Koviča. Tudi on je močan igralec, ki pa bi mogel morda v kakšni drugi vlogi že bolj pokazati svoje kvalitete. Tu je nekam lahkonno zamislil stavo tega zrelega moža. Ne vem, če ga ni malenkostno motila Riceljeva igra. Žal, da po zelo močnem prijemu prehitro popusti in hiti dalje. To je čutil tudi v tempu njegovega govora. Proti koncu stavka po hiti in marsikakšen zlog se izgubi in učinek seveda izostane. — G. Nakrst igra Guida Fiorija dobro, le izgovarjava nekoliko moti. Morda daje prevelik pomen in poudarek tudi svojim besedam. — Gospo Ferrantova igra ga. Nablocka z vso spretnostjo in mirnostjo, ki je lastna tej izkušeni igralki. Njena postava pa je vesela, dovratna, vesela tako, da že nekam težko spada k tako tragični Magdi. — G. Kosič pa je vlogo sluge Antonija zelo dobro rešil.

Delo je režiral g. prof. Šest. Prevod F. K. pa ni najboljši. Jezikovne napake je treba za prihodnje predstave na vsak način popraviti. P.

Sport

Ljubljana : Hermes

V nedeljo ob 18 na igrišču Ljubljane.

V prvem domačem nogometnem razredu bosta nastopili v nedeljo spel moštvi, ki bosta pritegnili kaj več gledalcev — Ljubljana : Hermes. V zadnjem srečanju z Marsom je Ljubljana pokazala, da ima napadalno vrsto, ki je sposobna zabiti tovariški enajsterici istega razreda kar 7 golov in ostali pri tem čistih rok. Takrat je bil Mars hudo poražen, vendar ne toliko zaradi neznanja kot zaradi »lite« s katero je začel tekmo.

Narobe je, če se moštvo preveč zaveda svoje manjvrednosti in če začne igrati nervozno in ujedljivo. Tega se bo morala zavedati tudi enajsterica Hermes, od katere pričakujemo v nedeljo popoldne športni odpor in disciplinirano igranje. Če bodo fantje od železničarskega kluba dobro razpoloženi, in če se jim bo tu pa tam nasmehnila sreča, tedaj bodo lahko dosegli tudi kaj več kot časten zid. Hoteli smo reči, da kaj takega ni izključeno, čeprav bo Ljubljana napela vse strune, da bo izšla iz domačega prvenstva, ki pomeni zanjo pač razmeroma lahko nalogo, z vsemi možnimi točkami. Vsaka izguba točke bi pomenila za Ljubljano odnoso za njene pristaje precej hud športni udarec.

Stanje na razpredelnici prvega razreda je doslej naslednje: Ljubljana vodi z 8 točkami, Hermes ima 4, Mars 2, Tobačna pa 0. Vsa štiri moštva so odigrala doslej po štiri tekme. Tokrat bodo igrali na igrišču Ljubljane in sicer po naslednjem sporedu: ob 17 mladinska tekma med Ljubljano in Zabajkom; ob 18 prvenstvena tekma I. razreda med Hermesom in Ljubljano.

Močan tik za Žižkom

Ze lani je bilo kazno, da se bo razvila ostra konkurenca med najboljšimi plavalci na dolge proge Brankom Žižkom in Jožetom Močanom. Vendar se doslej slednjemu še ni posrečilo, da bi se uvrstil pred Žižka, ki že več let uživa sloves plavalca evropskega razreda. Branko Žižek

Slovo Visokega komisarja Ekse. Emilija Grazioli

Ob odhodu iz Ljubljane je Visoki komisar Ekse. Emilio Grazioli poslal ljubljanskemu županu in komisarjem vseh občin Ljubljanske pokrajine naslednje tople poslovilno pismo:

Ker me je bil Duce odredil na drugo mesto odgovornosti, sporočam gospodu mestnemu županu, županom in komisarjem občin v pokrajini svojo živo zahvalo za lojalno in učinkovito sodelovanje, ki ste mi ga nudili pri izvrševanju vladnih poslov, in pričakujem, da boste tudi v bodoče delovali s točnostjo kakor doslej ter z enakimi čustvi.

Prosim Vas, da sporočite tudi vsemu prebivalstvu moje srčne pozdrave in goreče želje. Iz vladne palače, 11. junija 1943-XXI.

Visoki komisar: Grazioli, l. r.

Iz Zavoda za italijansko kulturo

Predsedništvo Zavoda za italijansko kulturo sporoča, da se bodo prihodnji torek, 22. junija, ob 16 začeli izpiti iz italijanskega jezika. Kandidati so vabljivi, da se prijavijo pri Tajništvu Zavoda.

Je tudi letos že nekajkrat nastopil na tako imenovanih traversatah, to je v plavanju po rekah ali kanalih na dolge proge in je bil kakor lani, tako tudi tokrat neprekošljiv.

Danes čitamo v Gazzetti dello Sport poročilo o traversati v Fiumi. Tekmovanje je bilo tem pomembnejše, ker se je zbralo nekaj najboljših plavalcev (med drugimi je bil na startu tudi bivši rekorder Signori), pa tudi tem bolj zanimivo, ker je prišlo do ostrega dvoboja med Žižkom in Močanom. Slednji se ga je držal na vsej dolgi progi in je podlegel šele v finalu, v katerem se je izkazala Žižkova naravna premoč.

Izidi traversate na Fiumi so bili naslednji: 1. Branko Žižek 24 min 42 sek; 2. Jože Močan 24 min 42,3 sek; 3. Sperber Rudolf 25:36 min; 4. Signori Giacomo 25:42 min; 5. Capurro Nicola 26:13 min. Med Žižkom in Močanom je bilo tokrat samo 3 desetinke sekunde razlike — znamenje, da ni gotovo, da bo Žižek tudi letošnjo sezono nepremagljiv. Vidimo torej, da se naša rojaka na tekmah dobro držita in da z uspehom zastopata ljubljanski plavalni šport v razmeroma teži konkurenci.

Športna razstava. Obveščamo vse gg. direktorje šol, da je umetnostna razstava, posvečena športu, in razstava turističnega lepaka odprta do 27. junija.

Iz gospodarstva

Zadružništvo v Ljubljanski pokrajini. V Združeni zvezi je bilo konec lanskega leta vključenih 244 zadrug, dočim jih je bilo v Zvezi slovenskih zadrug vključenih 140, skupno torej v obeh zvezah 388 zadrug. Zadružna zveza izkazuje za lansko leto prebitke v znesku 9.719 lir, dočim ga izkazuje Zveza slovenskih zadrug za 7.507 lir.

Iz zadružnega registra. Pri Kmetijskem društvu, nabavni prodajni zadrugi z o. j. v Dobropoljah—Vidmu sta bila izbrisana člana upravnega odbora Štrnad Alojzij in Prijatelj Anton, vpisana pa Boštjančič Alojzij, posestnik na Vidmu 21 in Drobnič Anton, posestnik v Podgorici 26. — Pri Gospodarski zadrugi namenske socialnega zavarovanja, z o. j. v Lj. je bil izbrisan iz stan. upr. odbora Ogrinc Josip, vpisan pa Petijan Josip, uradnik Z. S. Z. v Ljubljani. Gledališka 7.

Zadružništvo v Italiji. Agit navaja, da znaša število zadrug v Italiji po stanju konec lanskega leta 11.474. Od teh je 2.876 kmetijskih zadrug, 2.884 zadrug za proizvodnjo in skupno delo, 2.807 potrošniških zadrug, 1.453 gradbenih zadrug in 1.452 kreditnih zadrug.

Sestanek veterinarjev jugovzhodne Evrope. Dne 25. junija se začne v Bratislavi sestanek vinogradniških strokovnjakov iz raznih jugovzhodnih držav. Zastopani bodo tudi nemški veterinarji.

Prodaja mesa na odrezek »K«

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto 19. junija t. l. potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarjih proti obveznemu odrezku »K« junijskih živalskih nakaznic, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani, 100 gr govejega mesa. — Delitev se bo pričela ob 7 zjutraj.

Šimnovc Jože, žrtev komunističnega nasilja, odkopan

Ljubljana, 18. junija.

Prihodnji teden 24. junija bo že leto dni, odkar so komunistični zločinci odpeljali zastopnika Vzajemne zavarovalnice Jožeta Šimnovca in ga naslednji dan, 25. junija, po groznem mučenju umorili na Debelnem hribu na Brezjem pri Dobrovi. Pred dnevi so našli draveljski fantje njegov grob in danes so izkopali njegovo truplo ter ga pripeljali v Dravljce. Ostanke mučenškega trupla bodo položili v blagoslovljeno zemljo v nedeljo, dne 20. junija ob štirih popoldne.

ni cenil boljših in posebnih vin se smejo približati kot stroški za posodo in stroški za polnjenje: za buteljko L. 2,20, za malo buteljko L. 2, za steklenico z oljem L. 1,60, za strojno zamašeno steklenico L. 2,10, za steklenico 1 litra, strojno zamašeno L. 1,90, za malo polilitrsko steklenico, strojno zamašeno L. 1,60, za opletenko L. 38.—. Za vrtno ali ne s seboj vzeto posodo ima kupec pravico do naslednjega najmanjšega povračila: za buteljko L. 1,50, za malo buteljko L. 1,30, za steklenico L. 1.—, za opletenko L. 25.—. Vse cene po tem členu so navedene brez državne in občinske trošarine.

Člen 2. Gostilniški obrati in kavarne smejo pri prodaji vin v odprtih posodah izveniš posebna vina, približati cenam, navedenim v prednjem členu, naslednje zneske: obrati posebne kategorije v prve kategorije L. 5,50 pri litru, obrati druge kategorije L. 4,50 pri litru, obrati tretje in četrte kategorije L. 4.— pri litru; za boljše in posebna vina v steklenicah in buteljkah: obrati posebne kategorije 70%, obrati prve kategorije 60%, obrati druge kategorije 50%, obrati tretje in četrte kategorije 40%.

Trgovci, ki prodajajo vino na drobno v izvirnih steklenicah v prodajalnah, smejo približati k cenam iz prednjega člena po 15%.

Členi od 3. do 5. podrobneje predpisujejo načine polnjenja steklenic, njih opremo in navedbo potrebnih podatkov.

Člen 6. odreja kazni za prestopke do 5000 lir ali zapor do dveh mesecev.

Osebnostne izkaznice

V Ljubljani morajo vsi moški od 15. do 50. leta vložiti prošnjo za zamenjavo osebne izkaznice do 30. junija, torej do konca t. m. Vabimo jih, naj to napravijo čim prej, da ne bo ob koncu navala ter zato morebiti ne bi mogli priti vsi na vrsto.

Poslovalnice za sprejemanje prošnji bodo odprte tudi obe nedelji, 20. in 27. junija, ter na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija, vsakokrat od 8. do 12. ure.

Moški, ki so že dopolnili 50. leto, in pa ženske naj prošnji še ne vlagajo sedaj ter naj se samo v nujnih primerih neposredno obrnejo na poslovalnico na magistratu, ki je v sobi št. 37 v I. nadstropju nad trgovino mestne elektrarne na Mestnem trgu št. 2.

Spet opozarjamo, da mora vsak prosilec predložiti: 1. prošnjo na predpisnem obrazcu, 2. tri enake fotografije (gologlav), 3. morajo samci predložiti krstni list, poročeni pa še poročni list, a vdovci ženini mrljski list, 4. dokaz o poklicu (poslovna knjižica, uradna legitimacija in podobno), če je mogoče, 5. fotografijo, 6. dosedanja osebna izkaznica, 6. inozemci morajo predložiti tudi dokaz o državljanstvu.

Koncert vojaške godbe

Godba XI. Armadnega zbora bo v nedeljo, 20. junija v tivolskem parku priredila koncert s sledečim sporedom: 1. Misasi — Marcia Militare; 2. Schubert — Serenata; 3. Schubert — Momento musicale; 4. N. N. — Violette frilane; 4. Rossini — La Gazza Ladrice (sinfonia); 5. Misasi — Marcia Militare.

Zvižanje pristojbin za uvoz iz inozemstva in uvedba izvozne pristojbine

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je z odredbo, objavljeno v »Sl. listu« 16. junija odredil, da znaša uvozna pristojbina za blago, uvoženo iz inozemstva, 5% vrednosti uvoženega blaga. Posebna izvozna pristojbina pa se uvaža za blago, ki se izvaž v inozemstvo. Izvozne pristojbine znašajo v splošnem 2%, za blago, navedeno v posebni razpredelnici B, pa 4 oz. 5% vrednosti. Ne veljajo pa za blago in predmete, ki se po naredbi izvažajo (čl. 9. zak. o tarifi) brez izvozne carine in za blago, ki je v posebnem seznamu te naredbe oproščeno izvozne pristojbine. To so sveža površina in krompir, sveže namizno grozdje raznih vrst, limone, pomaranče, smokve (sveže), navadno vino v sodih, balonih in cisternah, grozdni mošt, pa tudi grozdni mošt, zgoščen ali vkuhan, brez sladkorja; dalje esenčna olja in esence, iz katerih niso izvelečni terpeni. Obe pristojbini sta carinski dohodek, vendar se izvozna pristojbina ne šteje med izvozne carine. Steka se v dohodek proračuna Visokega komisariata. Podrobno določajo členi primere izjem, priključen je dalje poseben seznam blaga, ki je zavezano 4% odnosno 5% izvoznih pristojbin.

Sprememba števila točk za tekstilne izdelke

»Sl. list« 16. junija prinaša odredbo, po kateri se dodaja doslej objavljenim tabelam, ki določajo za razne tekstilne izdelke potrebno število točk pri nakupu, še posebej seznam točk za oblačilne predmete za otroke do enega leta (izvzem-ki pletenih in nogavice), dalje se dodajajo nekatere postavke v oddelku pletenine in nogavice in spreminjajo mere pri otroških oblekah.

Kazni zaradi prekrškov prehranjevalnih predpisov

Zaradi prekrškov in nelojalne spekulacije se okrajni komisar v Ljubljani izrekel, naslednje kazni: zaradi nedovoljenega zakaia živine: Anton Mihelič, Šteberje 4000 lir globe in zaplamba blaga; Slavko Samotorec, Sinja gora, 1600 lir globe in zaplamba blaga;

zaradi nezakonitega prevoza živine: Anton Zajec, Jarše 7. 200 lir globe in zaplamba blaga;

zaradi nezakonitega metja žita: Ivan Zupančič, Spodnji Kašelj 7. 100 lir globe in zaplamba blaga; Ivan Snoj, Spodnji Kašelj, 100 lir globe in zaplamba blaga; Srečko Lenč, Ljubljana 10. 400 lir globe in zaplamba blaga;

zaradi nedovoljenega prevoza raeloniranih živil: Andrej Krajnc, Mali vrh, 50 lir globe in zaplamba blaga; Josipina Kastelic, Sela 6. 50 lir globe in zaplamba blaga; Ana Janežič, 50 lir globe. Frančiška Primc, Bičje 2. 50 lir globe in zaplamba blaga.

Zaradi enakih prekrškov in nelojalne spekulacije je okrajni civilni komisar v Novem mestu izrekel v aprilu naslednje kazni:

zaradi nedovoljenega prevoza koruze in ostnitive priprave proizvodnje žita v letu 1942: Anton Zbanič, km. Dol. Krašava 4. Šmilhel-Stopiče, 50 lir globe in zaplamba blaga;

zaradi povziranja cen: Franc Strel, Mekronog, 50 lir globe; Alojzij Čertalič, čevljar, Novo mesto, Liktorski trg 2. 200 lir globe;

zaradi skrivnega zakaia in postrežbe z mesnimi jedili na prepovedan dan: Ivan Olenik, Novo mesto, Ljubljanska 35. 200 lir globe in zaplamba blaga;

zaradi opustitve prijave prodaje prašev: Pavla Recll, gostilničarka, St. Jernej 13. 200 lir globe; Jernej Jankovič, St. Jernej 21. 300 lir globe;

zaradi prepovedane zakaia teleta: Ivana Ziberl, gospodinja, Šlepak 10. Mekronog, 200 lir globe in zaplamba blaga; Ivan Brulc, kmet, Rožni vrh 3. Trebnje, 500 lir globe in zaplamba blaga;

zaradi nedovoljenega nakupa in prevoza raeloniranih živil: Janin Mikar, Ljubljana, Prisojna 5. 100 lir globe in zaplamba blaga;

zaradi nerednega vodstva registra za mleto žito: Srečko Oklesce, mlinar, Vavta vas 10. Šmilhel-Stopiče, 250 lir globe in zaplamba blaga;

zaradi opustitve prijave nakupa prašev in po-gina enega izmed prašev: Antonija Eps, gospodinja, Gornja Sirova 12. Prečna, 150 lir globe;

zaradi skrivnega zakaia teleta in prodaje mesa po povisanih cenah: Uršula Plana, Krmelj 3. Tril-sce, 100 lir globe in zaplamba blaga;

zaradi opustitve prijave nakupa prašev in prodaje enega izmed njih: Ivan Meniga, delavec, St. Jernej 104. 250 lir globe;

zaradi nerednega vodstva registra za meso: S. Tomić, mesar, Novo mesto, 75 lir globe.

Vremenska napoved. 19. junija (sobota):

spremenljivo, morda nekaj krajevnih padavin, od časa do časa sončno.

20. junija, nedelja: večinoma jasno, podnevi vroče.

Sporočamo, da je umrl naš soprog,
poibrat in svak, gospod

Alojz Piskar

uslužbenec drž. žel.

Pogreb bo v soboto, dne 19. junija, ob pol treh popoldne v Zal. kapelici sv. Anica, na pokopališču k Sv. Križu, Ljubljana, Aprico, dne 16. junija 1943.

ZALUJOCI

Nova razvrstitev vin in določitev njih cen

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino smatrajoč za umestno, da se nalineo z določbami, ki veljajo v drugih pokrajinah Kraljevine, predpiše razvrstitev vin in njih cen, odreja:

Člen 1. Zaradi maksimiranja prodajne cene se vina domače proizvodnje in uvožena iz drugih pokrajin Kraljevine, namenjena potrošnji, razvrščajo takole:

A. Navadna vina.

I. vrsta: bela in rdeča vina, ki imajo vsaj 11° alkohola. — II. vrsta: rdeča vina, ki imajo vsaj 9° in ne več ko 11° alkohola. — III. vrsta: bela vina, ki imajo vsaj 8° in ne več ko 11° alkohola.

Za navadna vina, za katera ostane v veljavi cena za pridelovalca po 21 lir za vsako hektoliterko stopnjo (vštevši nastajajoči alkohol v razmerju sladkor — alkohol (1:0,6), se določajo sledeče potrošne cene: I. vrsta 7,60, II. vrsta 7,15, III. vrsta 6,0 lir za liter.

Navadna vina se smejo dajati v potrošnjo le v odprtih posodah.

B. Boljša vina.

I. vrsta: nad tri leta stara vina dobrega domačega slovesa, vpeljana v trgovino kot stara vina znanih tvrdk.

II. vrsta: razdeljena v 1. in 2. skupino. Bura domače proizvodnje v 1. skupini so: beli burgundec, rulanec, renski rizling, traminec, rdeči burgundec, kabernet, rdeča portugalka. Vina domače proizvodnje v 2. skupini pa so: rdeča frankinja, silvance, laški rizling, eviček. Dalje je v posebni razpredelnici A, ki je uredbi priložena, poimenovala našeta še cela vrsta vin, ki spadajo pod obe skupini in se uvažajo iz drugih pokrajin Kraljevine.

III. vrsta je tudi razdeljena na dve skupini in prinaša uredbi poimenovali seznam B samo za vina, uvožena iz drugih pokrajin Kraljevine.

Prodajne cene za boljše vina se določajo: I. vrsta: za buteljko (renska, bordojska ali druga podobna enake velikosti, 31,40 lir.

II. vrsta: za vina Barolo, Barbaresco, S. Madalena 10,80; za vina iz prve skupine 10,10; za vina iz druge skupine 9,20 lir za liter.

III. vrsta: prva skupina 9,20; druga skupina 8,30 lir za liter.

Pri vseh skupinah III. vrste je dovoljen pribitek 0,10 lire za vsake 1/2 stopnje po-ženosti od 10° pa do tiste najnižje stopnje, ki je določena v priloženi razpredelnici za vsak tip vina.

Boljša vina se morajo dati v potrošnjo: I. vrsta: izključno v izvirnih zaprtih buteljkah. Na vsaki buteljki mora biti v razločnem tisku letnik proizvodnje.

II. vrsta: izključno v buteljkah, steklenicah ali opletkah (polnjenih pri proizvajalcu ali pri razprodajalcu).

III. vrsta: izključno v odprtih posodah. Za tipe, ki so označeni v priloženi razpredelnici z eno zvezdico, je dovoljeno tudi polnjenje v buteljke, steklenice in opletke. Tipi druge skupine, ki so označeni v priloženi razpredelnici z dvema zvezdicama, se smejo dajati v potrošnjo samo v buteljkah, steklenicah in opletkah, polnjenih pri proizvajalcu ali razprodajalcu.

C. Posebna vina.

Posebna vina se delijo na 6 vrst: I. vrsta: vermut in aperitivna vina: prva skupina bela, druga skupina rdeča.

II. vrsta: marsala, prva skupina: tip S.O.M., ki vsebuje (brez sladkorja) vsaj 18° alkohola; druga skupina: sladki tip, ki vsebuje (brez sladkorja) vsaj 17° alkohola;

tretja skupina: normalni tip, ki vsebuje (brez sladkorja) vsaj 16,5° alkohola.

III. vrsta: likerska vina: prva skupina, kvalificirana vina: a) krema marsala z vsaj 17,5° alkohola in 10° Beaumése; b) aromatska vina iz suhega grozdja (muškati, aleatična vina in malvazija) z vsaj 15° alkohola; c) druga vina iz suhega grozdja, vina »santle in aromatična vina, ki niso iz suhega grozdja (muškati, aleatična vina in malvazija) s skupno vsaj 16° alkohola. Druga skupina: nekvalificirana vina s skupno vsaj 18° alkohola.

IV. vrsta: močna kiselska vina (sardinska Vernaccia, sardinska malvazija in sirakuški Albanelo z vsaj 18° alkohola.

V. vrsta: šumeča in kipeča vina: prva skupina: šumeča in kipeča vina po naravnem vrenju; prvovrstna: lesketajoča se šumeča ali kipeča vina brez droži, ki se dele na sledeča: a) šumeča vina iz polsuhega grozdja in rezerve v buteljkah s kapico in žico; b) šumeči asti v buteljkah s kapico in žico; c) druga šumeča vina v buteljkah s kapico in žico; d) kipeča in pršča vina v buteljkah, brez kapice in žice. Drugovrstna: kipeča ali pršča vina z drožmi v buteljkah brez kapice in žice (izvzemljamo Lambrusco iz Sorbare). Druga skupina: šumeča vina z umetno dodano ogljikovo kislino, čista in brez droži.

VI. vrsta: bela in rdeča sladka aromatična vina (muškati, malvazije, aleatična vina in Brachetto) s skupno vsaj 11° alkohola.

Cene za boljše vina se določajo takole: I. vrsta, prva skupina L. 24,70; druga skupina L. 22,90 za liter; II. vrsta, prva skupina, za tipično marsalsko buteljko L. 27,50; druga skupina L. 22,90; tretja skupina L. 20,60 za liter; III. vrsta, prva skupina a) L. 27,50, b) L. 25,20, c) L. 21,70 za liter; druga skupina L. 16 za liter; IV. vrsta: za buteljko 0,7 litra L. 25,20 za liter; V. vrsta, prva skupina, prvovrstna: a) za celo buteljko L. 50,50, b) za celo buteljko L. 35,50; c) za celo buteljko L. 33,20; d) za celo buteljko L. 29,80 za liter; drugovrstna: za celo buteljko L. 22,90; druga skupina, za celo buteljko L. 20,60; VI. vrsta L. 12,60 za liter.

Posebna vina se morajo dati v potrošnjo: I. vrsta

V juniju ob košnji in zorenju žit

»Kaj počenja junij? Saj je slabši kot je bil april,« tako in slično godrnja ljubljanski meščan, pa se pri tem ne spomni, da je junij vedno veljal, velja in bo veljal kot eden najdeževnejših mesecev, ki ga le še oktober prekaša v pogledu množine padavin. Slovensko ozemlje je bilo svoj čas razdeljeno v tri padavinske območja. Prvo območje omejuje Notranjska in še zapadnejše kraje. V teh krajih imamo na leto do tri padavinske maksime. Največ dežja pade v oktobru, juniju in marcu. V to območje spadajo tudi kraji pod Monte Nevoso, tako Gomanjce, kjer pade povprečno v oktobru do 389, v juniju do 253 in v marcu do 284 mm dežja. Drugo padavinsko območje obsega tudi ozemlje okoli Ljubljane in se razlikuje od prvega v tem, da ima samo dva maksima, in sicer pade največ dežja v oktobru in za tem v juniju. To, na kratko imenovano ljubljansko območje, obsega ozemlje okoli Kamnika, sega dalje proti Gorenjemu gradu na Štajerskem, od koder gre črta na jug proti Litiji in naravnost proti Črnomlju, zajema Ljubljano z Barjem in kraje tja do Kočevja. Tretji padavinski pas obsega ozemlje vzhodno in severovzhodno od črte Litija-Črnomelj. V tem ozemlju imajo samo en padavinski maksimum. Največ dežja pade v tem času meseca junija.

Tako vidimo, da se ne smemo jeziti nad junijem, kadar nam prinese mnogo dežja, saj je vendar mesec z drugim padavinskim viškom. Čuditi se moramo le takrat, kadar je junij zelo suh in reven dežja, kakor je bilo to lani in pa leta 1938. Druga leta je junij vedno moker. Letos imamo še to srečo, da nam junij ne prinaša katastrofalnih neviht s točo. So plohe, toda ne tako silovite, da bi povzročile po poljih katastrofo.

Borja za kosce propada

Letošnje junijsko deževje zelo ovira košnjo. S močjo sredi košnje, toda prav malo sena je še pospravljenega pod kozolce in na kozolce. Mladno in deževno vreme zlasti ovira pravično sušenje pokošene trave. In kaj počenja vrli kosci? Letos redko vidimo v mestu tam pod platanami na Krekovem trgu mladega kosca s kosilcem. Vsak kosci ima že svoje lastne gospodarje, kamor letno prihaja pomagat kositi. Tam na Krekovem trgu je bila druga leta neke vrste neuradna in nekoncesionirana posredovalnica za kosce brez pisarne in uradnika. Tja so zgodaj zjutraj prihajali ljubljanski gospodarji in izbirali kosce. Čisto prava borza dela za kosce! Prva leta po vojni so se krepki kosci navadno zbirali pod starim kostanjem na Vodnikovem trgu, pri nekdanji Mahrovi hiši pod kostanjem, kjer so pred dobrimi sto leti imeli svoj zbor vojaki meščanske garde. S tega prostora so kosce pred dobrimi 6 leti preselili na Krekov trg pod visoke in vejnate kanadske

V spomin Mihi Golobu

K 12. žrtvam partizanskih banditov v obliini Sv. Križ pri Litiji, se je pridružil še 13., to je posestnik Golob Miha z Lazov.

Golob Miha se je rodil 8. septembra 1897 v Topolšici pri Šoštanju. 9. julija 1928 se je priženil v Laze, ko je poročil vdovo Francisko Mrhar in z njo privedel tudi njene 4 otroke iz prvega zakona. Poročila sta se pri Mariji Pomagaj na

Brezjah. Imeli so malo posestvo v bregovih, kjer so morali vsi trdo delati, da so se mogli skromno preživeti. Hiša pa je bila in je ostala vedno zavedna in katoliška.

V to lepo, mirno družinsko življenje so posegli partizanski divjaki. Letos dne 23. marca dopoldne so prišli h Golobovim ter vprašali po gospodarju. Žena jim je rekla, da v vinogradu kopá, on in otroci. Šli so tja in mu ukazali, naj gre z njimi. Ker je bil lačen in žejen, jih je prosil, da bi smeli iti prej domov, da bi kaj zavžil. A divjaki mu tega niso dovolili. Odpeljali so ga takoj v gozdove, kjer so ga dne 24. marca popoldne po mučenju ubili.

Njegova junaška in mučeniška smrt se je zdela partizanom potrebna le zato, ker ni soglašal z njihovimi ropi in umori.

Ko je po občini zašumelo, so ga Gabrijelečka z Lazov partizani ubili, so se ljudje spraševali: zakaj? Ogrómná večina je rekla: Pošten je bil — zato je padel!

Miha Golob pa, kakor upamo, že uživa lepše življenje, saj smo ga videli vsak mesec pri spovednici in z drugimi možmi pri obhajljih mizi.

Podrobne podatke o njegovem rojstvu in smrti prinašamo zato, da kak ljubljanski gospod, ki se kar topi v »ljubezni do bližnjega«, ali kak škrbe ne bo mogel reči, da je dogodek izmišljen.

topole ali platanec. V začetku tega stoletja pa so imeli kosci svoje zbirališče na Marijinem trgu. Tam pred Bučarjevo trgovino, ki je bila na mestu sedanjega Prešernovega spomenika, so stali kosci s kosami in kosili ter čakali na gospodarje. Kosci so prihajali v Ljubljano iz raznih hribovitih krajev Notranjske in Dolenjske. Mnogo koscev je prišlo od Sv. Vida nad Cerknico, z Blok, iz Loža, pa tudi iz krajev od Roba in Velikih Lašč. Naj še to omenimo, da so hodili nekateri kosci iz Notranjske kositi celo na Koroško in Gor. Štajersko, tja v okolič Celovca in Admonta. Z Marijinega trga so kosce l. 1901, preselili na Krekov trg, ki se je takrat imenoval Cesarja Jožefa trg. »Slovenec« je o tej selitvi 29. junija 1901 kratko zapisal: »Kosci odslej ne bodo smeli več stati na Marijinem trgu, ampak se jim je določilo stojišče na Cesarja Jožefa trgu.« Poprje pa so kosci postajali navadno na Sv. Jakoba trgu pred Virantovo hišo.

Tam v dolini pod Snežnikom, v obsežni starotški fari, kjer je skrben pastir svojim ovcom gospod župnik France Presetnik, smo za binkošti obhajali kar dva srebrna jubileja. V teh bridkih dneh, ko življenje z blazno naglico dirja mimo, se ljudje komaj še spominjajo na obletnice in jubileje, ki bi jih morda sicer obhajali z vso slovesnostjo. Tudi ta dva jubileja bi šla skoraj neopazno mimo nas, toda ker je to redkost, da se v župniji obhajata kar dve srebrni maši hkratu, je vredno, da se ob tej slovesnosti malce ustavimo.

Prvi jubilar je g. župnik France Presetnik, doma z Ježice pri Ljubljani iz trdnje in ugledne kmečke hiše. Kdo ga ne pozna, tega našega, dobrega gospoda Franceta? — Če si ga videl vsaj enkrat, pa si si za vedno zapomni njegov dobrodušni obraz, iz katerega odseva sam smeh in dobra volja. Zdi se mi, da ga poznajo skoraj vsi, saj številni njegovih prijateljev in

znancev je ogromno, kar priča, da je priljubljen povsod; pa tudi prehodil je že vse, tudi najbolj skrite kotičke Slovenije. Morda ste se kdaj srečali z njim tam na vrhovih Triglava, Stola ali Kravca; morda v zgodnjem julijemskem jutru, ob čudovitem pogledu na morje, tam na Snežniku; morda celo tam daleč na zasneženem Mt. Blancu, ali kje drugod v kakšni planinski koči in ste z nešteti lepimi spomini prinesli s planin tudi spomin na njegov vedri, nasmejani obraz. Ali pa ste morda potovali z njim po Palestini, Grčiji, Franciji, Čehoslovaški in Poljski. Mnogi ga poznajo tudi iz njegovega službovanja, saj je kaplanoval v Koroški Beli, v Srednji vasi pri Bohinju, Smledniku in Dobropoljah, ki so mu zelo prirasle k srcu, pa tudi Dobropolje so se težko ločili od njega. Od leta 1938, pa je župnik v Starem trgu pri Ložu. Še nikoli ni starotška župnija tako željno pričakovala svojega župnika kakor prav njega. Ljudje so ga sprejeli odprti rok in skoraj kilometerski venci so se razprezali čez vas ob njegovem prihodu. Kamor koli je prišel, povsod je prijel za delo, ki ga je čakalo vsepovsod. Njegovo geslo je: delo, delo, delo in spet samo delo! Pa se tudi pozna, kjer poprime on s svojo krepko roko, tam gre, tam mora iti.

Kaj zato, če je nasprotnikom trn v peti? Kaj zato, če so oni, ki se sami imenujejo osvoboditelji slovenskega naroda, podpisali zanj smrtno obsodbo? — Nič!

Dragi gospod župnik! Starotršani Vas ob 25 letnici mašniškega posvečenja toplo pozdravljamo in vam obljubljamo svojo vdanost, z željo, da bi tudi svoj zlati jubilej obhajali med nami tako čili, krepki in polni načrtov kakor ste danes! Bog Vas živi!

Naš drugi jubilar pa je g. župnik od Sent Ožbolta na Gorenjskem, Podbregar Pavel, doma tam od Morav in zdaj že skoraj dve leti uživa gostoljubnost svojega sošolca in tovariša g. Presetnika. Služboval je najprej v Loškem potoku, na katerega ga vežejo še danes tesne vezi, potem pa je bil prestavljen v Črnomelj, od koder je šel študirat primerjalno bogoslovje v Rim. Od tam so ga izvabile prošnje izselencev v Ameriko, in odšel je tja sledeč svo-

Kakor rečeno, je letos za košnjo slabo. Seno bo težko popolnoma suho spravljeno. Bliza pa se počasi tudi čas žetve. Vsa žita so doslej lepo kazala. Pogled na žitna polja je človeka vselej vzradostil. Lepo se je šibila in klanjala pšenica, valovila je visoka rž in tudi ječmen nam je obljuboval dobro žetev. Zadnje deževje, ko so se vrstile hude in težke plohe, je v prvi vrsti zapoznilo zorenje žit, ki so potrebna prav toplega in žarečega sonca. Plohe pa so žita tudi potlačile k tlom. Mnoge žitne njive so vse položane, kakor da bi šla preko njih tropa živine.

Po vročem in soparnem dnevu se je v četrtek proti večeru začelo naglo oblačiti. Ob 21.30 je začelo novo deževje. Vse tja do 5. zjutraj v petek so se vrstile silne plohe. V nekaj urah je padlo do 21.8 mm dežja. Ponočni nalivi so povzročili, da je Ljubljanska začela naglo narasčati. Po Barju so se vode razlile po travnikih. Človek sicer ne more opaziti vode, ker je trava visoka in zakriva razlivanje voda; če pa je ne vidi, jo občuti, ko mu od zgoraj priteče v čevlji.

Dva srebrna jubileja

jemu duhovniškemu poklicu, kjer je služboval v Chikagu, kjer je bil njegov škof znani kardinal Mundelain, ki je pred nekaj leti umrl. Kardinal ga je postavil na vseučilišču za profesorja dogmatike. Ali klike domovine ga je privabil domov in prevzel je službo župnika na Muljavi. Od tam je odšel na Gorenjsko in prevzel dušno pastirstvo v prelepi, ne preveliki župniji St. Ožbolt pri Blagovici. — V Starem trgu pri Ložu mnogo spoveduje, ljudstvu se je priljubil zaradi svoje skromnosti, njegova spovednica je vedno oblegana in ljudstvo ga kar preprosto kliče: naš gospod Pavle. Rad hodi vsako nedeljo maševat in poučevati ter delit duhovne dobrate na oddaljeno podružnico Gorenje Jezero. Pa še več, če le ulegne, rad ustreže tudi g. dekanu v Grahovem. Ko je praznoval svoj srebrni jubilej, smo se tega veselili tudi Starotršani in hudo nam bo, če bo g. Pavle odšel.

Tudi vam, dragi gospod Pavle, k Vašemu jubileju čestitamo in vam ključemo krepak: Bog Vas živi še mnoga leta! Starotršani.

Izšel je izviren slovenski roman

»ARGONAVTI«

Pogreb zlatomašnika in kanonika-starost Franca Ks. Ferjančiča

Na binkoštno nedeljo, dne 13. junija, ob pol 4 popoldne smo na novomeškem pokopališču slovesno pokopali zlatomašnika in kanonika-starosta novomeške kapitlja g. Frana Ksava. Ferjančiča, slovenskega glasbenika in skladatelja.

Pokopnik je umrl v četrtek, 10. junija ob pol 2 popoldne v Leonišču v Ljubljani, na poslednjem raku na jetrih. Upal je, da bo našel zdravje, pa ga je Bog rešil hudega trpljenja. Potem, ko so se številni ljubljanski znanci in prijatelji poslovili od rajnega, saj je bil več let v Ljubljani kot kaplan v Trnovem in pri sv. Jakobu ter duhovni podvodja v ljubljanskem bogoslovju, je bil prepeljan v soboto v Novo mesto, kjer so ga položili na mrtvaški oder v njegovem stanovanju na kapitlju.

Trume Novomeščanov so ga v nedeljo dopoldne hodile kropiti, prihajali so tudi okoličani, saj so ga cenili in upoštevali kot neumornega in izkušnega spovednika. Po dopoldanski službi božji je bila krsta s pokojnikom prenesena v kapiteljsko cerkev na pripravljeni katafalk. Pogrebne slovesnosti so se pričele ob pol 4 popoldne. Gospod proš v spremstvu zastopnikov ljubljanskega kapitlja, domačih gg. kanonikov in številnih duhovščine je ob krsti opravil pogrebne molitve, nakar mu je mešani pevski zbor kapiteljske cerkve občuteno zapel žalostinko: Glejte, kako umira pravični. Ob 4 se je mimo Prosvetnega doma po Arkovi ulici razvil močnejši pogrebni sprevod. Za križem je stopala mladina meščanske šole z učitelji in ravnateljem, nato dekliška Marijina družba, kapiteljski pevski zbor s krasnim vencem, usmiljeni bratje kot zastopniki Konventa, vsi pp. frančiškani, vsa domača in okoliška duhovščina, g. proš z asistenco, krsta, obdana z venci, za krsto pa pokojnikovi rojaki, prijatelji in znanci. Mesto je izobesilo črne zastave in dalo priznanje kulturnemu delavcu. Na pokopališču, kjer je vse obrede zopet izvršil g. proš, se je dvigala v nebo vroča molitev iz src vseh navzočih za večni mir in pokoj blazega, nepozabnega g. kanonika Ferjančiča. Moški pevski zbor mu je za slovo zapel pretresljivo žalostinko.

Med Novomeščani bo gospod kanonik živel v trajnem in hvaležnem spominu, v cerkveni glasbi pa si je gospod kanonik in zlatomašnik postavil kot skladatelj in glasbenik trajen spomenik. — Počivaj v miru!

Kulturno udejstvovanje katoličana

Pojem katoliškega kulturnega delavca in na splošno katoliškega izobraženca je mnogo širši, kakor pa se po navadi misli.

Pred katoliškim izobražencem se namreč odpirajo najrazličnejša in številna področja kulturnega udejstvovanja. Sodobna kultura je skupek številnih specializiranih strok, ki vsaka zase zahtevajo mnogo znanstvenega truda. Na splošno moremo danes reči, da se je kultura oddaljila od tiste enotne usmerjenosti, ki je bila z njo prežeta v stoletjih največjega procvetanja krščanske skupnosti. So pa nekatere stroke, nekatere področja, ki so se v večji meri oddaljila od vodilnega principa krščanske kulture in je zato treba v njihovem območju kulturniška načela še prav posebej uveljaviti, jim priboriti vodilno vlogo ter pregnati zmotne predsodke.

Zato trdimo, da je področje katoliškega kulturnega udejstvovanja zelo širo in mnogostransko. Navajeni smo na besedo »katoliški kulturni delavec« in se danes radi govorimo o »katoliških inteligentih« ali izobražencih. Zdi se, da se ta pojem vendarle uporablja preveč široko in da ga raztegujemo nekam čez mero. Izobraženec nosi ime katoliškega kulturnega delavca ali na splošno katoliškega izobraženca le takrat, kadar obvlada vsaj en kulturni strok, a ne samo obvlada, temveč jo zna presojati in soumerjati pod vidikom katoliških načel ter pogumno prevzeti odgovornost, da jo pripelje nazaj v krščansko miselno skupnost. Nikakor s tem ne odrekamo priznanja številnim katoliškim in nekatoliškim, ki se z vso vne- mo udeležujejo na raznih odsekih kulturnega poslanstva in že s svojim tehničnim delom veliko doprinesejo k napredku resnice. A vendar je za pojem katoliškega kulturnega delavca značilno prav prizadevanje, da vse to tehnično delo svoje stroke počuti in ga navdahne z nekimi vodilnimi načeli, ki jih zajema iz svoje katoliške izobrazbe in prepričanosti. Če se torej katoličan uveljavlja na kakem kulturnem področju, s tem še ne postane katoliški kulturni delavec, saj more isto delo opravljati tudi nekatoličan. Je pač katoličan, ki se kulturno udeležuje, a ni katoliški kulturni delavec. To, kar mu daje ime, je vprav poslanstvo, ki ga izvaja v svoji stroki v luči katoliških principov.

Razumljivo je, da na nekaterih področjih pride to poslanstvo manj, na drugih pa spet bolj do izraza. Področje jezikoslovnih strok nudi veliko manj priložnosti za izpopolnjevanje katoliških načel kakor na primer področje medicine, kjer se vedno prevladujejo materialistična načela, ali pa zlasti književnosti, kjer prav za prav prihaja ta duh nasprotja še najbolj v ospredje. Prav tako daje področje juridičnih in socioloških strok obilo gradiva, ki ruši enotnost katoliške kulturne zgradbe, podobno tudi druge veje znanosti ali umetnosti in na splošno razne panoge, ki so bolj ali manj v zvezi s kulturnim prizadevanjem. Ker pa se sodobna znanost še vedno cepi v mnogovrstne specializirane stroke, je teh področij tudi vedno več in zato tudi vedno več zahtev, ki se stavljajo katoliški eliti.

Ni naloga katoliške kulturne elite, da bi si razna kulturna področja osvajala zase; nje naloga je le ta, da tam uveljavlja vodilna načela resnice, da ustvarja elemente enotnosti in soumerja razne kulturne stroke v skupno in enotno kulturno zgradbo. Katoliška kultura ni namreč nekaj neživljenjskega, od realnih življenjskih zahtev ločenega, temveč je harmonična na skupnost raznih kulturnih področij, ki jih vse vodi enoten duh resnice in absolutna podrejenost dejanstvu.

A v to veliko in odgovorno delo mora iti katoliška inteligenca dobro pripravljena, izvežbana zlasti v nauku tomistične filozofije, ki vsebuje vodilne principe za vse znanstveno in na splošno kulturno nedejstvovanje in ki je kakor nekaj tudi danes poklicana, da ustvari kulturno sintezo ter unovsati katoliški pojmovano kulturo. Prva dolžnost katoliških izobražencev je torej ta, da si temeljito prisvojijo načela tomistične filozofije ter nato v njeni luči soumerjajo sodobno kulturno prizadevanje in ga uravnavajo resnični naproti.

Slovenci imamo pred marsikaterimi dragimi narodi to prednost, da nam je načelo tomistične filozofije bogato razložil ter mojstrsko izdelan sistem uporabljal na sodobne zahteve naš filozof Aleš Ušeničnik. Malo kateri narod se more ponašati s takimi deli, kot so izšla iz rok slovenskega filozofa. Toda ni dosti, da imamo načela tomistične filozofije tako zbrana. Treba se jih je navzeti in jih potem na posameznih kulturnih področjih vzbuditi k življenju. In to je tista velika naloga, ki se stavlja slovenski katoliški inteligenci kot njeno življenjsko poslanstvo. v.

Naročajte »Slovenca«!

KULTURNI OBZORNIK

Mojster poljske poezije v slovenskem prevodu

Kitica Mickiewiczvih. Poslovenil Tine Debeljak. Ilustrirala Bara Remec.

Glavni zastopniki poljske poezije so naši prevodni književnosti skoraj domači. Treba je spomniti le Sienkiewicza, ki je že nad pol stoletja menda najbolj bran tu pisatelj med nami. Pa tudi novejši, kot Prus, Zeromski, Reymont, Kossakova in še nekateri. Celó antologijo poljskih novel smo bili dobili. Čakali pa smo in še čakamo izbor poljske poezije v večjem obsegu, kakor so ga na primer, nedavno tega, izdali Hrvati. Kajti Poljska je predvsem narod velikih pesniških ustvarjalcev, če ne morda največjih, kar jih je, posebno v 19. stoletju, »veku blestečih poetov«, dala Evropa. Pomislimo samo na »trovezdje« Slowacki, Krasinski, Mickiewicz, iz novejšega časa Kasprzowicz. In vendar je bilo le nekaj skromnih prevodnih prispევkov zašlo v naše revije. Šele pred nekaj leti je Tine Debeljak, izvrsten poznavalec poljsčine in poljske književnosti (doktoriral je z disertacijo o Reymontovih Kmetih) začel orati presvetrno ledino in smo v njegovem prevodu dobili prvo knjigo poljske poezije: Slovackejevega Očeta okuženih. Zatem se je lotil svojega ljubega pesnika Mickiewicza — nekaj prevodov je bil objavil v Domu in svetu — posebno njegovega velikega epa Gospoda Tadeja, ki je po mnenju književnih kritikov prvi resnični ep od Homerja sem. Kot prvi dar iz tega svojega prevajanja, namenjenega vsem ljubiteljem resnice in plemenite pesniške besede, je se-

daj Debeljak izdal najlepše in tudi najznačilnejše primere Mickiewiczve lirike in epike v knjigi, ki nosi naslov z značilnim starinskim nadhimom: Kitica Mickiewiczvih.

Dvoje stvari je treba pri tej knjigi posebej poudariti: da je po svoji vsebini, slikarski in tiskarski opremi res bibliofilska izdaja, ki je bo še tako razvjen knjigoljub vesel. Poudarjamo: bibliofilska, ker je ta pojem postal zadnje čase pri nas nekam sila ohlapen in raztegljiv. Druga, še važnejša odlika je sočen, plastičen in adekvaten prevod, ki nam poda ne le smisel, temveč tudi barvo in vonj blesteče in vedno žive Mickiewiczve pesmi. Debeljakovi prevodi prav nič ne potrebujejo dobrohotne hvale in reklame. Prevodi Macha, Erben, Slovackega, Puškina, nekaj sprevod Dan-teja in sedaj Mickiewicza to v polni meri potrdi, tako da Debeljaka mirno postavimo ob stran najboljših prevajalcev, kar zadeva pesniško prevajanje. To se pravi. Debeljakovi prevodi so vzorni. S finim pesniškim čutom, obvladanjem pesniške tehnike in bogatim besednim zakladom, je Debeljak kot poklican, da bi našo prevodno književnost preskrbel ne samo z odlomki tega ali onega poeta, marveč tudi z antologijami vseh pomembnejših slovenskih pesnikov oziroma narodov. Je to sicer veliko polje, toda žetev je bogata in klena.

»Kitico« je prevajalec opremil (kakor Puškina) z obširnimi (17 str.) znanstveno natančnim in lepim uvodom, v katerem prinaša Mickiewiczovo biografijo, njegov pomen za poljsko in evropsko književnost ter vsebinsko in estetsko razčlenjevanje stvaritev pesnika, o katerem je zapisal sodobnik italijan Mazzini, »da je največji pesnik stoletja« in o katerem pravijo Poljaki (Chlebowski), da je v svojih stvaritvah dosegel najvišjo stopnjo lepote, človeku dosegljive, in je utelešenje genija poljskega naroda. Na koncu svoje dognane študije, se preva-

jalec bavi še podrobno s slovenskimi poznavalci, ljubitelji in nekaterimi skromnimi prevodi Mickiewicza med nami. Zanimivost svoje vrste so misli (na dveh straneh) o Mickiewiczu in njegovem literarnem in narodnem pomenu, kakor so jih zapisali naši veliki možje (Cop, Prešeren, Cankar, Kette, Krek, Prijatelj).

Zatem pa slede prevodi pesmi Najprej Mojster mojstrov, prelepa Hvalnica na praznik Marijinega Oznanjenja, močeno Oda na mladost in pretresljivo bridka Poljski materi. Iz pesnikove ljubavne lirike so v knjigi ljubko globoke Dobro jutro, Dober večer in Lahko noč, Negotovost, D. D. ter Resignacija. Krasni primeri Mickiewiczve čustveno osebne lirike. Iz Krimskih sonetov (dva sta priobčena tudi v knjigi Bahčisarajski vodomet) so prevedeni I, II, IV, VI, VIII in XVI. — dva je prevedel Vojeslav Mole. — Atkova vrnitev, Trije Budrysi, Janičarska paša, Farys, Ordonova reduta, so vzorni primeri pesnikovih baladnih stvaritev. Posebno Farys in Ordonova reduta s svojo zgóšeno in slikovito plastiko.

Zadnji del Kitice pa prinaša odlomke Gospoda Tadeja (Uvod, Grof sreča Zoško, Ljubkovanje in Epilog) z znamenitimi prvimi verzii: O Litva — domovina, ti si kakor zdravje... ter prekrasno pesnikovo molitvijo k Devici Censtohovski. Brati Gospoda Tadeja je naravnost užitek, pa naj bo to sama zgodba ali Mickiewiczovi sočni opisi — n. pr. opis zelenjadnega vrta, ki najbrž nima primere, in pa krepak domovinski ideološki pogovor v gozdu. In kaj naj bi pristavil k temule simbolnemu koncu Epiloga:

O tem s prijatelji smo razpravljali, se oni k pesmi tej so kaj pridali kot na otoku pravljčni žerjali:

ko nad zaklet grad v vesni so zapluli, zakletega so princa tožbo čuli, vsak eno mu pero spusti v nižino:

on spne v perut jih, vzplove — v domovino.

Knjigo je opremila in ilustrirala Bara Remčeva s 15 ročno v vink in linolej vrezanimi risbami, kar predstavlja vrednost posebne vrste. Mirno lahko trdimo, da so to odlične in doslej najboljše, slikarične ilustracije in tudi tehnika je za pesniško zbirko ko nalašč (pesnikov potret, slike k Marijinemu oznanjenju, Dobremu večeru, D. D. Burji, Farys, Ljubkovanju). Ilustracije so odlično estetsko dopolnilo knjigi, katere izida smo danes še prav posebno veselili. Berimo jo, mnogo nam pove. — Knjiga je izšla v 350 numeriranih izvodih (90 lir) ter v 10 izvodih z ročno odtisnjenimi ujedankami (350 lir). Severin Sali.

Geografski roman v slovenščini

Branimir Čosić: Dva svetova.

Kot 18. zvezek zbirke Naša knjiga, ki jo izdaja Ljubljana knjigarna in v kateri izhajajo samo priznana dela iz svetovne in domače književnosti, je zdaj prinesel obširen roman iz geografskega življenja »Dva svetova«, ki ga je spisal Slovenecem že znani pisatelj Branimir Čosić. Pred leti je namreč izšel v Potokarjevem prevodu roman Pokošeno polje, vojni roman tega mladega pisatelja, ki je umrl za jetiko leta 1934 v 31. letu, pa je pustil za sabo lepo literarno dediščino ter se uvrstil med najpomembnejše moderne pisatelje. Njegovo neumorno delavnost potrjujejo tudi njegovi številni literarno kritični članki in Pravdi, kjer je nekaj let urejeval kulturno prilogo, pa tudi drugod, kajti bil je sodelavnik vseh vidnejših srbskih revij in

Droline novice

Koledar

Sobota, 19. rožnika: Kvatre; Julijana Falkonieri, devica in ustanoviteljica reda; Mihelina, vdova.

Nedelja, 20. rožnika: Sv. Trojica, kvatr.; Silverij I., papež in mučenec.

Zgodovinski paberki

19. rožnika:

I. 1867., je dal mehiški predsednik Juarez ustreliti v Queretaru avstrijskega nadvojvodo Maksimilijana. V letih 1861-65. je divjala v Združenih državah Severne Amerike državljanska vojna; sprožilo jo je vprašanje osvoboditve črnih sužnjev. Dočim so se severne države, po gospodarski strukturi pretežno industrijske, zavzemale za osvoboditev črncev, so južne, pretežno agrarne, temu načrtu odločno nasprotovali. Od evropskih držav sta se Francija in Anglija zavzemali za južne države, dočim je ruski car Aleksander II. odločno podprl severne, kar je preprečilo francosko intervencijo. Državljanstva vojna v Uniji je omogočila, da je prišel v sosednji Mehiki na vladno Juarez, ki je brezobzirno ertal dolgoročne evropskim upnikom in izval s tem intervencijo Francije, Anglije in Španije. Medtem ko sta se drugi dve z Juarezom kmalu pobotali, je hotel Napoleon III., francoski cesar, to priliko izrabiti. Mislil je ustanoviti v Mehiki nekakšno vazalno monarhijo, ki naj bi tvorila protiutež Uniji. Francoske čete pod poveljstvom Bazaina so poleti 1863. res osvojile mehiško prestolnico in v njihovem varstvu je sklenila skupščina mehiških odličnikov ponuditi cesarsko krono nadvojvodi Maksimilijanu, bratu avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Maksimilijana na avstrijskem dvoru niso radi videli, Franc Jožef je bil zaradi njegove popularnosti nanj precej ljubosumen, zato sta si on in še bolj njegova častihlepa žena Charlotta Železa stran. Tako se je dal princ izvabiti iz tihga Miramara v daljno nemirno Mehiko, kjer je bil naslednje leto kronan za cesarja. Spremljalo ga je tudi več Slovencev, ki so se kot meksikojnarje prostovoljno prijavili v njegovo vojaško spremstvo. Zedinjene države so v smislu Monroeove doktrine — Amerika Amerikancem — odločno protestirale, toda zaradi domače vojne se na ta protest Francozi, kot tudi Maksimilijan niso ozirali. Ko pa je bila državljanska vojna končana z zmago severnih držav, je Unija znova zahtevala od Napoleona, da odpokliče svoje čete. V tem se je spremenil položaj tudi v Evropi, kjer je rasla napetost med Prusijo in Francijo, zato je Napoleon ugodil zahtevi in prepustil Maksimilijana njegovi usodi. Spomladi 1. 1867. so zadnji Francozi odšli, nato je Juarez premagal in ujel Maksimilijana ter ga dal ustreliti. Niti cela štiri leta kasneje je izgubil svojo krono tudi iniciator mehiške tragedije — Napoleon III.

Osebnosti

— Diplomiran je bil na ljubljanski tehnični fakulteti za rudarskega inženirja g. Dušan Radoničič, Cestitamo!

KINO MATICA
Zaradi izrednega zanimanja za film
„PRAGA — ZLATO MESTO“
se podaljša predvajanje
neureklicno do vključno nedelje 20. t. m.
Obiščite v nedeljo matinejo ob 14. uri

— Razstava »Umetnost in knjiga« v knjigarni Jože Žužek. Za otvoritev svoje knjigarne v prehodni Nebotičnici, je Jože Žužek priredil razstavo knjig pod geslom »Umetnost in knjiga«. V lepo prirerjeni knjigarni, ki je okrašena po načrtih arh. Gajša, je lastnik napravil lep razstavni prostor, kjer je obširno prikazana slovenska »lepa knjiga«, to je knjiga v umetniških izdajah in ilustracijah. Tu so lepe izdaje Maleševih založniških delavnosti, Jakčeve ilustrirane knjige, dela, ki sta jih izdajala T. Debeljak in Bara Remčeva, umetniško posrečena dela iz Slovencev knjižnice, dela naših pesnikov, predvsem Gradnika, v bibliofilijskih izdajah itd., itd. poleg knjig ostalega slovenskega knjižnega trga, kakor tudi tujega. Izložbeno okno pa je polno lepe slovenske mladinske knjige. Tako ta razstava, ki bo odprta samo še jutri brezobvezno, nudi lep pogled v slovensko — lepo, bibliofilijsko knjigo.

— Recitacijski večer Mare Tavčarjeve. Za 60 letnico je pisateljica Mara Tavčarjeva priredila recitacijski večer v franciškanski dvorani, ki je bil lepo intimno pripravljn in izpeljan. Na sporedu je bila beseda o pisateljici, ki jo je govoril g. Vavlar Držaj, njena proza ter pesmi, poleg tega pa tudi solo točke naše odlične pianistke gospe prof. Bizjakove. Vavlar Držaj je v kratkem obrisu podal življenjepis pisateljice, ki je za 60 letnico izšla s prvo knjigo mladinskih pesmi »Bibac« Njena proza je bila predstavljena s pravilno zgodbo »Baba na Srbe-

listov. Toda roman Dva svetova gotovo močno prekaša Pokošeno polje ter je vreden, da ga bomo v slovenskem prevodu, zlasti še, ker se prevod prof. Jesenovec odlikuje po izredno lepi slovensčini.

— Moj ljubi Bog, kaj in kako, v kateri svet naj grem? — ta izrek iz narodne pesmi je pisatelj postavil na čelu svojega romana, ki tako že v naslovu pokaže na vso dvojnost življenjskega problema in da slutiti za čudo veliko duhovno silo, kakor bi je ne pričakovali pri srbskem pisatelju. Znano je namreč, da je prof. Gesamann napisal neke, da bolj areligioznega naroda ne pozna, kakor je dinarska rasa. In kdor je kdaj živel med njo, bo to lahko potrdil. Bolj duhovne in religiozne probleme zasledimo šele pri Izidoru Sekuličevi, deloma pri Crnjanskem, in zdaj pri Čosiču, ki je naravnost programatično načel vprašanje: Kam naj grem? V svet učenja, meščanskega parvenustva in modernega materialističnega zanešnosti ali v svet tradicije, duhovnega dviga, vesti in religioznosti? To sta namreč ona dva dvigata, ki se očitajeta prav danes z novo žgočo problematiko in jo je Čosič pokazal kot umetnik in kot psiholog v tem romanu ob usodi mladega Srba, predstavnika te užijajoče beograjske »zlate mladine«, ki na nasičena uživanja in omladnost zahrepi po čistosti in tihoti v miru in Bogu.

Zgodba romana je namreč ta-le: Srba, beograjski mladenič tri in dvajsetih let, se je na nekem izletu v poplavljeni kraje v okolici zaljubil — prvič resno — v neko mlado ženo, pa je ob slovesu od nje že ves razočaran, ker je med potjo zapazil poročni prstan na njeni roki. Bila je Karamarkovičeva Radmila, žena moža, arhitekta in vojnega invalida-pohabljenca. Tudi zve-

lahe, ter svetovnočno zgodbo »V sveti noči«. Ljubljanka sama pa je brala lirčni opis štirih letnih časov. Boljša je bila poezija, ki jo je v res lepem prednašanju brala gdč. Meta Pugljeva (Ljubezen) ter deloma Držaj (Jesej, Ob smrti). Pravo razpoloženje pa je vzbudila ga. Bizjakova, ki je odigrala sonate mojstrov Čuica, Griega in Borodina ter pripomogla bistveno k intimnosti prijateljskega literarnega večera.

— Razstava tečaja za prikrjevanje in šivanje domačega perila je odprta 19., 20. in 21. junija od pol 9 do pol 12 in od 13 do 17. Oglejte si jo brezplačno v Marjanišču, dvorišču levo.

— Močni nočni nalivi in hladno vreme. Petek je bil topel dan, ko je bilo jutraj še silno hladno. Dosežena je bila v petek najvišja dnevna temperatura v mestu +21,2. V Trnovem na Opekarski cesti +21,6 stopinj Celzija. Ponoči so se vrstili pogosti in močni nalivi. Tako-le okoli 21.30 je začelo najprej rahlo dežiti. Kmalu pa so nastopili nalivi. Značilno je za letošnji junij, da je sicer bogat dežja, toda nimanje ne katastrofalnih neviht s točo, niti ne čujemo hudega treskanja in grmenja. Deževalo je celo noč tja do 7 jutraj. V nekaj urah je padlo na novo 21,8 mm dežja, v Trnovem 19,7 mm. Po dosedanjih zapisih je letos junija v 12 dneh že padlo 176,8 mm dežja, še enkrat toliko kakor lani ves mesec junij, ki je bil, kakor smo že omenili, razmeroma suh in vroč. Ljubljanka je v petek jutraj po nočnem dežju močno narasla, na Spici je okoli 80 cm. Na Barju so se vode ponekod razlile po travnikih in njivah, tako okoli Črne vasi, Lip, Podpeči in Bevk. Tudi ob izlivu v Savo je Ljubljanka pri Zalogu močno narasla in se razlila čez bregove.

— Slovenski pregovori o sv. Vidu (15. jun.). Če je na Vidovo dež, bo pšenica slaba in vino se kali. — Če o sv. Vidu meglja visoko drži, umirajo gospoda, če nizko, pa kmetje. — Če trs pred sv. Vidom odcedi, dobrega vina nadejati se je. — Dež sv. Vida — jecmen ne kaže prida. — Megla na dan sv. Vida — je pšenica malo prida. — Megla sv. Vida in turška vojska vse vzameta. — Ne bojte se turške vojske, a bojte se sv. Vida rose. — O sv. Vidu se skozi

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Nov prefekt. Dosedanji prefekt naše pokrajine ekse. dr. Aldo Cavani, ki je od septembra 1939. načeloval naši deželi, je premeščen v Chieti. Na njegovo mesto pride ekse. Fr. Bellini, ki se je do zdaj udeleževal kot odlični dovoznik v fašističnih organizacijah ter se je udeležil tudi sedanje vojne. Rodil se je 1. 1899. v Cicina v bližini Livorna.

Visoki obisk. V začetku junija je bival nekaj dni v našem mestu vojaški škof msgr. Bartolomei. Obiskal je centralno vojaško bolnišnico in razna vojaška poveljstva. V bolnišnici je maševal, pridigal in obhajal številne vojake.

Živahen mesečni trg. Sosedna Gradisca ima vsak mesec svoj tržni dan. Za mesec junij je bil tržni dan v sredo, 9. junija. Bil je prav živahen. Zlasti po povrtninah je bilo mnogo povpraševanja in so kmetje svoje prideleke hitro in dobro prodali. Tudi kupčija z malimi prašički je bila živa. Potujoči trgovci in kramarji so privrli od vseh strani in ponujali svojo raznoliko robo.

Uspeh naših nogometašev. Naš mestni nogometni klub »Pro Goriziac« je v letošnjem sportnem letu dosegel velik uspeh, priboril si je mesto v vrsti B, prišel je med takozvane kadete. Do sedaj je tekmoval v vrsti C, ki šteje nad sto moštev, razdeljenih v več skupin. Po zmazi v lastni skupini se je potem meril z zmagovalci drugih skupin in se pri vseh nastopih tako zmagovalno odrezal, da bo prihodnje leto tekmoval v vrsti B, kjer se bori dvojvestorica že izbranih in priznanih nogometnih ekip, ki jih dajo veliko večja in pomembnejša mesta, kot je naše. Vztrajna in solidna vežba igralcev, pa požrtvovalna vna, s katero so se športniki oklenili svojega športnega središča, sta rodili ta odlični uspeh, na katerega je naš športni svet lahko ponosen.

Z Gorenjskega

Naměstnik Gauleiterja Scharitzer z Dunaja je obiskal več šol v kamniškem okraju, kjer so v službi dunajske učiteljice. Pregledal je njihova stanovanja in šolska poslopja, nadzoroval pouk in sprejemal želje učiteljev.

Zbor krajevne skupine je bil na Brezjah. Pregled dogodkov v zadnjih mesecih je podal okrožni govornik Kieser. Zupan Weiss je pozival poslušalce k živahnemu sodelovanju. V Kranju je na mladinskem zboru govoril mladeničem in dekletom okrožni vodja dr. Hochsteiner, ki si je po govoru ogledal mladinski stanovanjski dom.

Sportna tekma v Kranjski gori, ki je bila prirejena te dni, je prav dobro uspela. Dekleta

noč vidi. — O sv. Vidu se noč in dan vidi: Če se skrčiš — vanj trčiš, če se stegneš — vanj dregneš. — Pred sv. Vidom muhe — napovedujejo dneve prav suhe. — Suša sv. Vida — letine ne da prida.

— Tatinska štiripersna detelja obsojena. Pred sodniki malega kazenskega senata je stala štiripersna tatinska detelja, ki je bila obtožena drznega vloga pri nekem zlatarju, ki je hranil na svojem stanovanju večjo zalogo ur, srebrnine in nakita v skupni vrednosti 43.380 lir. — Vlom je bil izvršen 8. marca letos pri belem dnevu. Vlomilec, mlad fant Jože, je napravil premeten nalet. Najprej je poslal svojega znanca Marjana, da je pri zlatarju vse ovolal. Ta je to storil in naredil prvemu tudi natančen načrt stanovanja. Jože je plen na lahek način odnesel in ga delil z Marjanom. Oba pa sta plen podelila tudi še dvema drugima znanecema, ki sta pomagala ure prodajati in razpečavati. Jože je bil zaradi zločina vlogne tatvine obsojen na 3 leta robitve. Lani je bil v smislu kraljevega amnestijskega ukaza odpuščen na prosto, ko bi moral še 8 mesecev sedeti. Odpuščen je bil pogojno za 5 let. Jože B. se ni izkazal vrednega amnestije. Zato bo moral sedaj odsedeti še ostanek prejšnje kazni 8 mesecev, tako da bo sedel 3 leta in 8 mesecev. Marjan je bil obsojen zaradi deležnosti tatvine na 6 mesecev strogega zapore, pogojno za 5 let. Druga tovariša sta bila obsojena zaradi prestopka prikrivanja in prodajanja ukradenega blaga na 5 mesecev in na 1 mesec in 15 dni zapore, oba pa še na 50 lir denarne kazni, zadnji pogojno na 2 leti.

— Nesreče na deželi. Zasebnica Mana Puševa, rojena 1807. v Ponovi vasi, stanujoča na Selu pri Šmarju na Dolenjskem, je bila pripeljana v ljubljansko bolnišnico s poškodovano levo nogo. Njena stanovalka jo je pahnila, da je padla in se hudo poškodovala. — Posestnikov sin v Zadvoru, 27 letni Alojzij Trkov, je padel in si zlomil desno roko. — Na Rakeku si je poškodoval med delom levo nogo 42-letni delavec Tone Martinjak. — V Račni pri Velikih Laščah je padel s koleasa in si zlomil desno roko 36-letni delavec Viktor Poljšak. — V Borovnici so se otroci pred hišo igrali. Neki otrok pa je vrzel poleno, ki je priletelo 10-letni delavčevi hčerki Francki Peršini naravnost v desno oko, da je bilo hudo poškodovano. — Na neki žagi zaposleni 28-letni delavec na Rakeku France Urbas je delal pri cirkularki. Zaga mu je po nesreči odrezala prste desne roke.

— Smrtna kosa. V Medvodah so umrli Matilda Kärterjeva, Rudolf Černe, Franc Jannik in Julka Hočvarjeva. V Senčurju so se preselili v večnost Štefka Krošelj, Ciril Jenko, Franc Rabič, Terezija Hudobivnik in Marija Kadivec. Dalje so umrli: Na Brezjah Marija Karu in Jožef Šušteršič, v St. Vidu nad Ljubljano Katarina Lapajne in Marija Arhar, na Golniku pa Friderik Lis in Jožef Jelar. — Naj počivajo v miru!

S Spodnjega Štajerskega

Koncert so imeli v Götzovi dvorani v Mariboru. Sodelovali so razni mariborski umetniki. Koncert je bil namenjen ranjenecem in starim bojevnikom. Igrale so brambovske godbe in operni orkester. Čisti dobiček je dobil Rdeči križ.

Zaprte mačke! Poziva mariborski dnevnik prebivalstvo. Sredi junija začena namreč večina negodnih ptičjih mladičev vseh naših ptic pevk skromne poskuse s prvimi poletji. Večinoma taki prvi ekoki iz gnezda slabo uspejo in mladiči marsikdaj ne morejo nazaj v gnezdo. Obviske kje v grmovju in se vadijo naprej. Veliko takih mladičev si privoščijo prve mačke, ki z vso zvijačnostjo zasledujejo take negodne. Mačke namreč preganjajo take mladiče tako dolgo, dokler vsi trdni ne dosežejo niti najnižje veje. Zato naj vsi tisti, ki imajo mačke, v teh dnevih, zlasti ponoči, mačke pozapro, tako da se ne bodo mogle potepati.

Smrtno se je ponesrečil v Kijevu mehanik Ivan Dimnik iz Razvanja.

Železniške nesreče. V St. Ilju v Slovenskih gorah je vlak povozil dve deklici. V Kicariju pri Ptuj se je 14-letni posestnikov sin Stanko Arnuš peljal na kmečkem vozu, v katerega sta bili vpreženi dve kravi. Ko se je peljal čez železniško progo, je v smeri od Središča pridrvel vlak, ki je zdrobil voz in ubil fanta. Kravi sta bili tudi poškodovani in so morali eno takoj zaklati.

Umrli so v Mariboru: Alojzij Vale, 38 let star, tovarniški delavec iz Laškega; Karol Marčič, sin železničarja s Teznega; Angela Savine, železostugarjeva hčerka iz Račega, in Karel Ungar, sin trgovca iz Maribora. Na Gorici pri Dobrni je umrl 73-letni Franc Verdelt.

mož, zmaga resnična, globoka, duševna ljubezen, zmaga tudi dolžnost, moralna dolžnost — nad telesno ljubeznijo, zmaga žrtve. — Srba sicer sprva strašno divja zaradi prevarane ljubezni — ljubil je Radmilo resnično! —, ali pred umorom Karamarkovića ga reši menih Vasilij, ki mu je razložil, da je Radmila ravnala prav, ravnala po sre in dolžnosti, ko se je odločila za moža in ne zanj, saj je iz tega jasno, da je moža bolj ljubila kot Srbo, kajti take žrtve je zmožna samo največja ljubezen, ljubezen med možem in ženo! Srba spozna, da ima Vasilij prav, in odpotuje sam v Beograd, da se bo tamkaj posvetil študiju na univerzi in skrbil za domače, za očeta, mater in sestro Vero, ki jo je imel tako rad.

Čosić je izrazil psihološki pisatelj ter je njegov roman prava, včasih že skoraj znanstvena psihološka razprava. Njegova pisateljska metoda obstaja v tem, da z močno umetniško silo prikaže dogodek, da ga potem s svojo še večjo psihološko zmožnostjo razkroji in razloži. Tako v marsičem spominja na Dostojevskiga, pa tudi na razne zapadnjaške mojstre analitičnega romana, ki z razumom prenikajo najgloblja spreminjanja v duši svojih junakov. V začetku nam kaže pisatelj problem kot tezo skoraj po znanstvenih točkah, pozneje pa ga dejanje samo potegne za sabo ter se vedno bolj očituje kot umetnik, ki je v nekih prizorih dosegel naravnost mojstrske orise. Najbolj pa se mu je posrečilo prikazati nasprotje dveh svetov: beograjsko zlato mladino z njenimi kroki, ljubeznimi pustolovčinami in zločini, na drugi strani pa močno Radmilo, ki mora prenašati vso težo vsake spolne drždnosti (mož je namreč hrom) in tudi sicer jo mož naravnost maščevalno muči in preizkuša, toda v menihu Vasiliju in v

Važna praktična nujna novost

Dr. FRAN BRADAC

SLOVAR TUJK

Druga predelana in pomnožena izdaja, 203 str., broširano L 36.-, vezano L 44.-

Slovar tujk razlaga nad 12.000 izrazov in fraz,

ki jih uporabljajo moderni jeziki

Prepotrebna knjiga prav za vsakega

Slovar je izdala založba

Ljudska knjižgarna

Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

Iz Hrvaške

Odlikovanje nemških oficirjev. Državni tajnik v hrvaškem vojnem ministrstvu je te dni obiskal skupino nemških višjih oficirjev, profesorjev na nemških oficirskih in podoficirskih šolah, ki so izobrazili novo skupino hrvaških oficirjev ter jim je v Poglavinikovem imenu izročil visoka hrvaška odlikovanja.

Letošnji novomašniki v zagrebški nadškofiji. Zagrebški nadškof dr. Stepinac je dne 6. junija posvetil v zagrebški stolnici 17 absolviranih bogoslovcev za duhovnike.

Novo šole v NDH. Po poročilih hrvaškega časopisa so v NDH do sedaj odprli 40 novih otroških vrtec odušno malih šol, kakor jih imenujejo na Hrvaškem.

Zaposlitev žensk v NDH. Veliko industrijsko podjetje »Destilacija drv d. d.« v Tesliću je v zadnjem času zaposlilo na svojih žagah nad 100 žensk, ki pri tem delu nadomestujejo moške.

Nagrade za pokončane metulje. Občinska uprava v Čepinu je svoje občane javno opozorila na škodljivost metuljev ter je pozvala mladino naj jih lovi in pokončuje. Za polovljene metulje daje občina mladini tudi posebne nagrade.

Prepoved prezgodnjega kopanja krompirja. Glavno ravnateljstvo za prehrano v NDH je izdalo razglas, s katerim je najstrože prepovedano kopanje in prodajanje zgodnjega krompirja pred 20. junijem.

Pri nakupovanju novega železa je treba odati stare železo. Zaradi preskrbe sirovin za izdelavo novega železa, je izdalo hrvaško ministrstvo za narodno gospodarstvo naredbo, po kateri smejo trgovci prodajati novo železo samo proti potrdilu, da je kupec oddal določeni organizaciji predpisano količino starega železa in to v razmerju pol kilograma starega železa za 1 kg novega železa.

Iz Srbije

Izvajanje uredbe o ureditvi poslovanja denarnih zavodov v Srbiji. Poslovanje srbskih denarnih zavodov je sedanja srbska državna uprava uredila z dvema zakonskima uredbama, ki jih je bila v ta namen izdala. Prva je bila objavljena 30. oktobra 1941, tej je pa sledila uredba z dne 6. aprila t. l. Obe ureditvi sta predvidevali, da mora vsak denarni zavod na sedanjem srbskem državnem področju dobiti od urada za nadzorstvo nad denarnimi zavodi v srbskem finančnem ministrstvu posebno dovoljenje za nadaljevanje poslovanja. Zavod, ki takega dovoljenja ni dobil, je moral stopiti v likvidacijo, če mu ni bilo naročeno, da se mora združiti s kakim drugim zavodom. Srbsko in nemško časopisje poudarja, da je močnejši državni poseg v poslovanje srbskih denarnih zavodov rodil dobre uspehe ter je v glavnem ozdravil srbski denarni trg in povrnil izgubljeno zaupanje ljudstva v denarne zavode. Po določilih omenjenih uredb so nezanesljivi in slabotni denarni zavodi morali likvidirati, zopet drugi so se morali združiti z močnejšimi denarnimi zavodi ali pa povečati kapital. Po podatkih, ki jih objavlja časopisje, je srbska državna uprava izdala dovoljenje za nadaljevanje poslovanje od 89 beograjskih bank, kolikor jih je bilo leta 1941 samo 25. Triindvajsetim je omenjeni urad za nadzorstvo nad denarnimi zavodi priporočil združitve z drugimi zavodi, 35 bank mora likvidirati, za šest pa še ni izdal odločbe. Od 188 bank, ki so poslovale v raznih srbskih mestih, jih je do sedaj dobilo dovoljenje, da smejo še nadalje v vsem vršiti svoje delo samo 18. Dovoljenje za nadaljevanje poslovanje po izpolnitvi gotovih pogojev je bilo izdanih 25 denarnim zavodom. Teh 25 bank mora predvsem zvišati kapital in zbrati nove vloge. 75 bank se mora združiti z drugimi denarnimi zavodi, 70 jih pa mora likvidirati. Koncentracija denarnih zavodov se izvaja tudi v Banatu, kjer je od 54 bank dobilo dovoljenje za nadaljevanje poslovanja 19 denarnih zavodov, šest bank je dobilo to dovoljenje po izpolnitvi določenih pogojev, trije zavodi se bodo združili z ostalimi močnejšimi bankami, 20 zavodov bo stopilo v likvidacijo, šest denarnih zavodov je pa od urada za nadzorstvo nad bankami dobilo dovoljenje, da lahko do nadaljnjega še poslujejo.

religioznem duhu samostana, ki je simbol duhovnega gledanja na svet, dobi oporo za svojo veliko žrtve in zmago. Kako lepo je njeno pismo o procesiji pri tem samostanu (kakor je ni opisal pri nas še nihče od velikih predstavnikov našega perasa!), kjer je »na svoje oči videla, da se človek v resnici, iz vsega srca in z zaupanjem lahko izroči v roke Tistemu tam gori...« in »od tega trenutka sem občutila tisto čudno in doslej neznano čustvo.« Tu tudi poda nasprotje med tem vernim ljudstvom in beograjsko izkoreninjeno »čaršijom«: »Našo mladino vzgajajo v Beogradu kot mlade Amerikance (če jih sploh vzgajajo), kot mladino naroda, ki šele začena živeti, kot ljudi, ki niso imeli svojega včera. A to je zabloda in zločin! Morda zato tako na slepo, osuplo in z odprtimi usti vse sprejemajo, kar pride iz naših meja... Tu pa (procesija) se godi še tako kot se je pred dve sto, tri sto leti... Človek občuti neko posebno moralno hrabrost, kadar vidi, da samo nadaljuje rod, ki je že živel, ki je imel uslovo izročilo, svoje zapise pravice: ko vidi, da ni sam ter da ne začena svojega doma na prazni poljani in z rovač v roki.« Tako je tudi svoje ljudi spravil iz moralnega močvirja, iz »drugega brega«, na to moralno domačo grudo in jo duhovno prečistil po velikih borbah in žrtvi in ljubezni.

V tem je še posebna moralna vrednost te knjige, poleg psihološke razlage zamotanosti človeških odnosov. Mladi pisatelj bi se gotovo še razvil v mogočnega analizatorja dobe, da ni umrl na samem pragu zrele dobe.

Romanu je dodeljena tudi literarna oznaka dela, kakor jo je za srbsko izdajo napisal Milan Bogdanović.

Usodna reka čungkingške Kitajske

Zaradi japonske, široko zasnovane ofenzive proti osrčju čungkingške Kitajske, je stopila vojna, ki traja od šest let, v odlično stanje. Politično-zemljepisna podoba Kitajske je označena s tekmo močnega rečnega sestava. Jangce in Hoangho, ki so njuni izvori v severno kitajskem gorovju, oklepajo srednji del prejšnje Kitajske države in s tem jedro sedanje čungkingške države. Kitajska je zaradi vojnih dogodkov zdaj povsem odrezana od morja in vprav zaradi tega je borba te države tako zagrizena.

Morje, ki tvori skoraj vso južno in vzhodno mejo Kitajske, ni skoraj nikoli kdo ve kaj vplivalo na potek njene zgodovine, brez dvoma zato, ker je kitajska obala večidel polna sipin in je zaradi mnogih tokov jako nezanesljiva. Vendar je pa razširjena trgovina, ki so z njo Kitajci v zvezi s sosednimi otoki, dokaz, da niso le zemljepisni momenti obalne razčlenitve tista ovira, da bi se kitajska država ne mogla razširiti tudi onstran morja. Pravi vzrok za to je pač tista zadovoljnost kitajskega ljudstva, ki mu je bila dovolj njegova lastna, rodovitna zemlja. Vprav to pa je tudi vzrok, da se kitajski narod tako žilavo bori za to zemljo, čeprav je zdaj odrezana od vseh zvez z morjem in s kopno zemljo. Ta bridki položaj čungkingške Kitajske je povzročil različne ukrepe, ki naj bi dosegli nekakšno industrijsko samoprekrbo. Najprej je bilo treba sploh postaviti tvornice za tehnične in kemične proizvode. V čung-

kingški Kitajski, kamor so preložili več sto tovarnih obalnih pokrajini, izdelujejo zdaj že benzin, motorje, ladijske turbine, znanstvene instrumente in dele avtomobilov, medtem ko morajo nekatere proizvode iz jekla še uvažati. Nekaj petrolejskih vrelcev ni moči zaradi nezadostnega števila čistilnic povsem izkoriščati. Preden je bila Birma zavzeta po Japoncih, so bile naprave za rafinerije naročene v Združeni Ameriki državi, a zaradi japonskega vojnega pohoda je bil uničen velik del tega, za Kitajsko tako važnega uvoza. Rudninske zaloge antimon, cinka, tungstena in drugih kovin bodo že začeli izkoriščati. Če zdaj, sredi vojne, razpravljajo o kitajski petletki za razširjenje industrije, spada ta načrt v tisto vrsto povojnih načrtov, ki o njih vneto razpravljajo, preden

je moči zaradi vojnih dogodkov sploh misliti na kako uresničenje.

Začetek japonske ofenzive na bregovih Jangceja, ki je postal s tem razvojem vojnih dogodkov v pravem pomenu besede usodna reka čungkingške Kitajske, pa je povzročil tako bridke izglede, da so na washingtonskem posvetu prav temeljito razpravljali o tej zadevi. Dobro je vidna neizmerena nevarnost za načrte zaveznikov, če bi bile poražene Čungkingške čete in bi bila dosežena kaka združena vzhodnoazijska prostornina. Če govorijo udeleženci washingtonske konference, da bo vojna še dolgo trajala, tedaj ima obširna japonska ofenziva ob Jangceju pri tem važno vlogo in so v ta namen Američani brez dvoma še okrepili svoje delovanje na Daljnem Vzhodu. Tako bo mogla japonska ofenziva vprav v času, v katerem se je začela, vplivati tudi na evropska bojišča, saj je videti, da utegnejo zavezniki svoje bojne sile osredotočiti le na enem območju.

Svet ene same kapljice vode

Če prvičkrat pogledamo neznane svetove, ki ozirajo zemljo, zrak in vodo, ne da bi jih kdaj videli s prostim očesom, nas prevzame alno začudenje.

Kar nas v kapljici vode najdemo, je to, da so vsa živa bitja, ki so v njej, tako izredno majhna in še to, da jih je tako množica in da imajo povsem svoj svet.

Na prvi pogled je gneča tako gosta in nepredstavljiva, da se človek komaj spozna na to mešanico. Zlasti je množica živali in preživalcev, se bitij od najmanjših, kjer je kapljica obrnjena proti svetlobi. Tu je sla po življenju

tako velika, da tihi telesce pri telescu, s čim kapljice pa je življenje bolj mirno deloma je njen svet sploh prazen. Zato pa je na osvetljenem mestu tem boljše življenje. Ondi plava neka živalca neznansko hitro sem

in tja, zvija svoje telesce na vse načine in mikota s svojimi dlavicami, ki štrlijo iz trapeza. Ne nadomna pa začne ta živalca bežati, ker jo lovi neka čudna prasa. To je eno od mnogih bitij, ki imajo odprto žrelo, ki je polno lesketajočih se zobov. Oči so izbuljene in se svetijo, na mesto obhljev je videti dvojje vrčičih se kolese, ki besno brzita ko stroji in uničujeta vse, kar koli pride v njih bližino.

Dodve se, da bi te dve kolese povzročili valovanje in vrčice, kakal vsa bitja, ki pridejo v njuno območje, so kol izgubljiva. Žrelo te živalce postane njihov grob. Toda le polovica slehernega bitja ostane v žrelu. Druga polovica se odtrga, plava dalje in že čez nekaj sekund je bitje tako veliko, kot je bilo prej.

V drugi dolini vodne kapljice pa opazimo cel gozd. Drevje v njem je najrazličnejših oblik. Je dlakasto, sluzasto, raztegnjeno, votlih debel, nakodrano svedrasto, zvezdato, razčlenjeno in na slehernem koncu je kratko stebelce, ki je prozorno. Tedaj opazimo majcenega vodnega polja, ki ima na hrbtu iz cord in ki poteka plavalno, goita od sekunde do sekunde na milijone teh malih dreves. Na enem teh majčnih debel čepi zelenorumeni zvoncec. A ta cvetka ima usta, na ti soče jezikov je v njih, ki venomer prežijo in jezijo. Gorje si ga, kdor se preveč približa zvoncec. Njeno žrelo pozostne vse — le nečesa ne, zakaj pravkar bruhne iz sebe nekaj, ki je tudi živo bitje. To bitje se je v istem trenutku, ko je bilo zasl v žrelo

zvoncec, obdalo z oklepom anene in je tako postalo neprebavljivo. Vse, kar je v vodni kapljici, lahko obuduje še in še in primerja z življenjem sveta, ki te obdaja.

Dva rekorderja

Marij stopi v kavarno in komaj še najde prostor, toliko je ljudi. Gleda, kam bi obesil plašč: v njegovi bližini ni nobenega prostega obešalnika. Hoče ga obesiti na drugem koncu dvorane, kar zagleda napis: Pazite na plašč! Kaj naj stori? Nenadoma mu pade nekaj v glavo; pripne na plašč listič z napisom: »To je plašč boksarja Paolina.« Nato se vrne na svoje mesto in mirno pije svojo čašico likerja.

Pol ure pozneje obstane ves prestrašen pred obešalnikom: plašč je izginil. Samo listek je ostal in pod njegovim napisom je pripisano: »Odnesel X... rekordni tekač.«

Najstarejše glasbilo

Pred nekaj leti so pri Ausseeju v neki jami našli kost jamskega pračloveka, ki je imela v zgornji polovici umetno luknjico. Po so kost natančneje preiskali, so dognali, da je to pač najstarejše glasbilo, kar jih je sploh na svetu, in sicer flavta, ki si jo je jamski človek v svojo zabavo pridelil pred kakimi 100.000 leti.

Pisane kmečke ruče in „žepno šivanje“

Is pisanih kmečkih rut lahko napravim kaj pa oblačila. Te misli je jako črna in še posebej sodobna. Raznih pisanih rut ima marsikatera ženska ved ali manj na razpolago. Štiri do pet istovrstnih rut, ki so skupaj sešite in na gosto nahrano, tvorijo lepo kmečko krilo. Iz dveh manjših rut utegne nastati bluza s kratkimi rokavi. Za prvi široka proga rute se ponavlja ob robu telovnika, krog rokavov in po žepih. Če si znaš za lepoto, lahko na glavo ti nadomešča pokrivalo; lepo zavezana krog vratu ali položena krog ramen, poživila obleko; poživila jo pa tudi kot žep ali pas. Paziti je pa treba na to, da omenjene kost oblačila ne nosiš hkrati, saj preveč pisane šare pokvari celotni vtis obleke. Ženska, ki hoče zares gospodsko vplivati, bo k pisanim rutam oblačila belo, rumenkasto ali temnozeleno bluzo; k pisani bluzi na krilo, čigar enobarvni, nurni vzor dobro dene očem. Kot pokrivalo ali nahovka naj bo pisana ruta uporabljena le tedaj, če ostali deli obleke zahtevajo kakega poživila.

»Žepno šivanje« — za prvo pomoč nam bo kaj prav prišlo. Ker se zavedamo, da je sleherni ostanek blaga, usnja itd. treba spraviti in uporabiti, si skušamo napraviti »žepno šivanje«. Brez dvoma doboš kje nekaj koncev usnje ali sukna in mimo teza potrebuješ še 20 cm kovinske zadržke. Za zgornji in spodnji del izrežeš dva okrogla kosa s premerom 10 cm in iz obojega kosov kovinske zadržke. Za vsakega kosa kmečke lepence, ki jih povežeš s trdo svilo, platnom ali podobnim. Da moreš vtiakniti kam škar, platnom ali podobnim. Da moreš vtiakniti kam škar, platnom ali podobnim. Da moreš vtiakniti kam škar, platnom ali podobnim.

Drobna ljubljanska kronika

Ob izidu statuta mestnih združenih podjetij

Javnosti je že znano, da so bila pred kratkim ljubljanska mestna podjetja drugače organizirana kot prej ter s tem popolnoma ločena od mestnih uradov. Elektranja, plinarica, vodovod in cestna železnica so združena v eno podjetje, ki ima industrijski značaj in se imenuje »Združena podjetja za elektriko, plin, vodovod in tramvaj«. Podjetje je ločeno od uprave mestne občine ter ima svoje posebne proračune in računovodstvo. Promocije podjetij je last mestne občine, a čisti dobiček, ki se od njega odteguje vse, kar je potrebno za izboljšanje in razvoj obratov, pripada vsako leto mestni občini. Upravi podjetij načeljuje upravni odbor. Temu odboru predseduje podžupan, comm. dr. Salvator Tranežič, člani so pa univ. prof. dr. inž. Milan Vidmar, univ. prof. dr. inž. Kralj Alojzij, univ. prof. dr. inž. Samon Miks in univ. prof. dr. inž. Lobe Feliks, torej sami najodličnejši strokovnjaki naše univerze.

Ko je bil te dni nastaljen »Statut za Združena podjetja za elektriko, plin, vodovod in tramvaj«, so direktorji mestnih podjetij z generalnim direktorjem Združenih podjetij inž. Ivanom Bartlom na čelu izročili županu, generalu Leonu Rupniku kot ustanovitelju, in na podžupanu, comm. dr. Tranežiču kot ustanovitelju, in prvu predsedniku samostojnih Združenih podjetij, predstojniku dveh Statuta ZP, tiskana na najboljšem papirju in umetniško vezana. Generalni direktor ZP inž. Bartl, je v svojem nagovoru poudarjal, da sta župan in podžupan spoznala in upoštevala hotenja vseh mestnih podjetij ter podjetij, ki jih prosijo tako, da so dani vsi pogoji za uspešno delovanje in da delovanje nima organizirano (tako, da na sedanjem položaju samostojno razvoju ter so med seboj povezana) s skupnim upravnim odborom, ki ima tudi svoje pravice pri odločbah in dajanju direktiv. Zato so v upravnem odboru tudi prvi naši strokovnjaki, najodličnejši predstavniki tehničnih panog.

Naposled so se pa direktorji županu in podžupanu zahvalili za osposojitev in komercializacijo za mestno občino tako važnih industrijskih podjetij, zlasti pa za doseženo županovo in podžupanovo skrb za uspešno obratovanje in živili za njihovo skrb za lastno kakor tudi za splošno zdravje. Ker pa lastnikov in uslužbencev gostiln, izkuhov, restavracij, mlekar, mesarj, branjarij, pekarij, slaščičarn in podobnih obratov ter perie prihaja vsako jutro več k cepitju, je skoraj nemogoče, da bi ta teden prišli vsi na vrsto, saj cepljenje traja vsak dan od 7 do 9. Zato bo cepljenje zoper tifus tudi še preve dni prihodnjega tedna ter opozarjamo, naj vsi priidejo po zaščitno tableto v ambulanti v Mahrovi hiši na Krekovem trgu 10, ženske pa v mestni fizikatu v II. nadstropje Mestnega doma. Tako velika udeležba nam je tudi dokaz, da je popolnoma premagana strah pred zaščitnimi tabletami, ker se je že prejšnja leta toliko tisoč cepilcev prepričilo, da uživanje zaščitnih tablet ne povzroča nobenih težav in nobene nevarnosti, na pa tako cepljenje za več mesecev nudi varstvo pred obolenjem za to nevarno bolezen. Pripominjamo tudi, da je treba tablete uživati na tošče, kar drugače tablete ne učinkujejo.

Diplomski koncert absolventke Glasbene akademije Ogrin Ksenije je bil vršil v ponedeljek, 21. t. m., v veliki filharmonični dvorani. Nadarjena pianistka ima na sporedni, ki ga je nastudirala s prof. J. Zvezdovcem, predstavlja svoje znanje in nabor, med drugim tudi slovit Beethovson sonate op. 22 in Chopinov vrstno op. 25, 7. predstava programov v knjigarni Glasbene akademije po 3 in 1 liru.

Učitelje strojeplasti — Novi poletni strojeplasti tečaj — dnevni in večerni — (eno-

dvo- in trimesečni) se pričnejo v torek, 22. junija. Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Desetprstna učna metoda. Specialna strojeplasti sola: največja moderna strojeplasti, raznovrstni stroji. — Informacije in prijave dnevnih, trimesečnih, šestmesečnih, letnih in dvomesečnih tečajev.

Opomaranje na jutranjo produkcijo šole Glasbene akademije, ki je posvečena zbiranju in sožitju našega petja. Tako je sestavljen tudi podrobni spored te skupne produkcije naše glasbene šole. Nastopili bodo: sopranistka Vidmar Džaga iz šole go. prof. W. Stanghansova, basist Lado Korosec iz šole ravnatelj Betetta ter mladinski in solski žreb vsak zase iz šole ravnatelj Poliča. Podrobni spored bo objavljen jutri, danes opozarjamo na točni začetek ob tri četrti na 10. dopoldne v veliki filharmonični dvorani. Spored se dobi v knjigarni Glasbene akademije.

Operna šola glasbene šole »Sloga« priredi v ponedeljek, 21. junija t. l., ob eni četrti na 19 v Slogini glasbeni dvorani produkcijo svojih zolencev. Na sporedu so scene iz izbranih oper, ki jih gojenci izvajajo v solo nastopih, duetih, tercetih itd. Nastop bo IV. letošnja produkcija Slogine glasbene šole. Njena operna šola, ki jo vodi ga. Pavla Lovstova, predstavlja svoje znanje in nabor, med drugim tudi slovit Beethovson sonate op. 22 in Chopinov vrstno op. 25, 7. predstava programov v knjigarni Glasbene akademije po 3 in 1 liru.

Učitelje strojeplasti — Novi poletni strojeplasti tečaj — dnevni in večerni — (eno-

ni let na ceno 4-letna hčerka natakralja Francka. Povsotelo, slavnostna. Ob zeleni jami. Prišla je pod travmaj, ki jo je podrl. Dobila je poskobe po glavi in levi roki.

Žegoza bo imela občni zbor

V nedeljo, dne 20. t. m., bo imela Žegoza ob 8.30 dopoldne v dvorani Nabavljane zadruge železničarjev na Cesti Soske divizije st. 15 občni zbor, na katerem bo postavljala temelje za svoj nadaljnji razvoj. Žegoza je v javnosti zelo znana, saj šteje visoko število zadržnikov. Zadržniki je doslej le redko kaka ustanova. Zadržniki je najprej delovala med železničarji, pozneje pa je obsegala vse male gospodarje na stan in je sporedno z dvigom števila malih gospodarjev napredovala tudi sama.

Danes ima Žegoza poleg lastne, že prej ustanovljene predilnice za angorsko in ovčjo volno, tudi usnjarno za predelavo kož malih živali v kožuhovino in usnje, miln za mletje raznih pridelkov v krmila, izdeluje visokovredna krmila za vse vrste malih živali, pripravljajo veliko sušilnico in sploh deluje pri vsem, kar more koristiti malemu gospodarstvu in pospeševati razvoj malih živali.

Nedeljskega občnega zbora se bo udeležilo mnogo zadržnikov in železnice, da jim uspe premagati vse težave, ki jim nastajajo v zadržnikih, kjer ni mnogo denarnih sredstev, pa imajo pred seboj obširne naloge, in da bodo lahko stili vse, da se pomembna gospodarska ustanova še bolj razmahne.

Ker bodo mali gospodarji v nedeljo na občnem zboru Žegoze, odpadajo vsa strokovna predavanja, ki se sleč priredajo ob nedeljah v društvenih lokalih Žegoze in »Milega gospodarja« v Ljubljani.

Poizvedovanja

Denarnico z večjo vsoto denarja in železniško legitimacijo na ime Zalar Ivana sem zgubil v četrti popoldne od 3 naprej od Kokaljeve ulice do Igriske ulice. Pošteopnega najditelja lepo prosim, da jo odda proti nagradi na ime Zalar, Kokaljeva ul. 6.

Predpisan je se zgubil 11. junija večer ob 8. kolovozu. Medvedova c. Jernčeva c. Najditelje se naproša, da ga vrne na Jernčevi c. 41.

Približal se ji je kuhar. Na pladnju je nesel sladko čokoladno torto. A princeska je zakričala: »Ne jem marmeladne torte, jem le čokoladno!« Kuhar je, vesel, da je vendar enkrat uganil princeskine želje, dejal: »Princeska, gospodična: tedaj je torta prava! Glej, tu je čokolada, na vrhu pa kava!«

Princeska je ogorčena planila pokoncu in zavpila: »Če pravim jaz, da je ta torta iz marmelade, potem je iz marmelade, čeprav je iz čokolade.« S pestjo je hudobnica udarila sredi torte, kuhar je pa v strahu pobegnil.

»Oh, sita sem že vsega,« je vzdihnila Marjetica, »v svet grem, širni in bogati, tam bom imela, kar bom želela: bisero v grad ves v zlatu.«

ČR?K?O?V?N?I?C?A

a-a-a-a-b-e-e-g-i-i-i-i-j-j-j-l-m-m-m-n-o-o-o-r-r-r-s-s-s-v-v-v

Iz 30 črk poleg danih dveh sestavi 6 besed, ki pomenijo (v drugem redu) naslednje: Pokrajina v Italiji, tudi: žensko ime; mesto na Španskem; slovansko moško ime; opominograja; visoko število; nekdanja francoska odn. avstrijska pokrajina.

Rešitev z dne 12. junija: Hacquet; Ahasver; Linhart; Ispanan; Pavla.

K zdravniku, ki je slovel zaradi izvrstnega presojanja notranjih bolezni, je redno prihajal bogat, a jako skopuški pacient, ki honorarjev niti po večkratnih opominih ni hotel plačati. Ko ga je bil zdravnik rešil jako hude želodčne bolezni, se je skupih poslovil: »Gospod profesor, svoje življenje vam dolgujem!« Nakar je zdravnik suho odvrnil: »In petnajst vizit!«

Gledališče

Opera:
Sobota, 19. junija ob 18: »Madama Butterfly«, Izven. Cene od 28 lra navzdol.
Nedelja, 20. junija ob 12: »Prodana nevesta«. Izven. Cene od 28 lra navzdol.
Ponedeljek, 21. junija: zaprto.

Dramat:
Sobota, 19. junija ob 18.30: »Jesens. Red B. Nedelja, 20. junija ob 18.30: »Veliki moč«. Izven. Zadržniki v sezoni. Zadržniki cene od 15 lra navzdol.
Ponedeljek, 21. junija: zaprto.

Naznanila

RADIO, Sobota, 19. junija. 7.30 Pesmi in napetosti — 8. Napoved časa. Poročila v italijanskini — 11.30 Pol ure za vojake — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovenskini — 12.45 Valček — 13. Napoved časa. Poročila v italijanskini — 13.10 Poročila v slovenskini — 13.12 Poročila v slovenskini — 13.15 Pokrajinski vestnik — 17. Napoved časa. Poročila v italijanskini — 17.15 Koncert čeliste Cende Sedlbauerja, pri klavirju Marjan Lipovšek — 17.45 Pisana glasba — 17.55 Gospodnjsko predavanje v slovenskini — 19.30 Poročila v slovenskini — 19.45 Politični komentar v slovenskini — 20. Napoved časa. Poročila v italijanskini — 20.20 Pripombe k dogodkom — 20.40 Piek-Mangiaralli: Nocturno — 21.35 Operetno glasbo vodi dirigent Gallino — 22.20 Orkester »Armonia«, vodi dirigent Segurini — 22.45 Poročila v italijanskini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjin trg 5, mr. Debe-Klanjšek, Cesta Arielle Rea 4 in mr. Bohine ded. Cesta 29, oktobra 21.

NEDELJSKO ZDRAVNIŠKO DEZURNO SLUŽBO bo opravljala od sobote ob 20 do nedeljskega ob 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Ljubljana, Ciril Metelkova 62.

KINO UNION 22-23

Dvoje ljubezni znamenitega skladatelja V. Bellinija prikazuje film

»Nestanovitno srce«

V glavnih vlogah: Germana Paolieri, Luisa Beghi, Roberto Villa, Osvando Valenti

PREDSTAVE:
ob delavnikih: 15.30, 17.30 in 19.30; ob nedeljah in praznikih: 10.30, 15.30, 17.30, 19.30

KINO MATICA 22-41

Film v najkrajših naravnih barvah! Čudoviti posnetki »zlate« Prage! - Tragična zgodba deklice, ki jo je pogubilo velenje!

»Praga — zlato mesto«

V glavnih vlogah: Kristina Söderbaum.

Predstave ob 15, 17, 19.15 in v nedeljo matinee ob 11 dopoldne.

Od ponedeljka naprej Alida Valli v svojem najnovejšem filmu

»Nocoj nič novega«

V ostalih vlogah: Carlo Ninchi, Dina Galli.

KINO SLOGA 27-30

Globoka drama, posneta iz življenja vestnega zornika »slovitimi karaktiristi igralcem ZAHARIEWICZEM« v filmu

»Življenje drugih«

najboljše poljske produkcije. V glavnih vlogah: E. Parezcivska in Jozef Węgrzyn... Režija: Michał Waszyński!

Predstave ob 14, 15.50, 17.40 in ob 19.30!

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

BUONI DEL TESORO QUINQUENNALI 5% A PREMI

di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banche — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda Bergamo — Credito Romagnolo Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccola Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C. Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banche, e Banche Popolari, nonché tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalla Compagnia Finanziaria sopra menzionati.

Mali oglasi

Prodano

ščurke

miši in podgane vam za neseljivo pokona struži ki ga dobite v drogeriji KANC, Zidovska ulica 1.

»Florid«

krema Vas obvaruje pri sončenju peg in opeklin, pri tem pa dosežete krasno polt. Dobite se povsod.

Divji zajec!

Sadjarji! Škode na sadnem drevju vas obvaruje inženir Prezelj LEPUSIN-mazilo — Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Šivalni stroj

»Singer«, malo rabljen in dobro obranjen, pogozljiv, prodam. Oglejte se bota od 8-11, Podmilščakova ulica 27-II.

Drevesca

sadna in okrasna vam morda hiračo, ne rodijo, zaostajajo v rasti? V vašo korist je, da se takoj posvetite s strokovnjakom. Pooblaščen agronom ing. Prezelj, specialist za rastlinske bolezni (fitopatolog), Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Suho sadje

prodaja Gospodarska zveza, Bleiweisova cesta 29.

Hišna goba

njeno uničenje in zaščita samo pri strokovnjaku! Pooblaščen agronom ing. Prezelj — specialist za rastlinske bolezni (fitopatolog), Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Brezove metle

senene krabice in vile, držaje za lopate itd. dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova cesta 29 in Maistrova 10.

Pšenico

krompir in ostale pridelke zelite pridelati v obilni meri! Opažate zastoj v rasti, rastline venejo, številne škodljivce in rastlinske zajedavce? Posvetite se! Pooblaščen agronom ing. Prezelj, specialist za rastlinske bolezni (fitopatolog), Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Pege in lišaj

vam zanesljivo odstrani »ALBA« krema, Drogerija KANC, Zidovska ul. 1.

Škodljivce

podgane, ščurke, stenice, molje, grinje, lesne črve, mravlje, ribice, kočice, miši, voluharje, bramarje, uši, vrabce, vrane itd. poskušajte! Sodobno, strokovno sestavljeni, praktično preizkušeni! Ing. Prezelj pohvali in priznava! Pooblaščen agronom ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Posestvo

nliva, vrt vas s pridelki zadovoljuje? Vredno, nadzor in vsi potrebni nasveti pri: Pooblaščen agronom ing. Prezelj — Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Kupimo

Pratiko 1916

ali Mohorjevo koledar iz leta 1916, kupim. Poudarimo: »Slovenec« pod »50 lire št. 4115.« (ok)

Unajem

Lokal za cvetličarno

primeren, v sredini mesta iscem za takoj ali za konec julij. Nalov v upr. »Slovenec« pod št. 3961.

Unajenci

Vajenka

sprejme salon za damsko klobuko, Stegnar Ivanka, Stritarjeva ulica 9. (v)

Avto-motor

Motor 5 ks

nov, še nerabljen, napredaj, Simic P., Železničarjeva 6-1, Ljubljana 7.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV s PREMIJAMI

vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davčine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopušteni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se žrebajo vsakih šest mesecev. Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banche — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda Bergamo — Credito Romagnolo Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccola Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C. Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalnični Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Compagnia Finanziaria«.

Dolina molka

J. Oliver Curwood 13

Res je bila čudovito lepa, vendar se mu je zdelo nemogoče, da bi imela srečo. Njena navidezna hladnost kljub dejstvu, da ulegne Kent vsak trenutek umreti, je imela v sebi nekaj demoničnega. V svojih očeh, ki so ga opazovale, ni videl izraza simpatije; zdelo se mu je celo, da se šali celo tudi na račun njegove bližnje smrti.

Dvignila se je in se prvič po svojem prihodu ozrla po sobi, nato je odšla k oknu in gledala ven. Ko jo je Kent opazoval, se mu je zdelo podobna mladi vrbi, vitki in močni, zrastle na obrežju potoka. Z rokami bi jo mogel vzdigniti z isto lahkoto, s katero bi dvignil otroka, vendar je domneval, da se v tem lepem telesu skrivajo sile, ki bi mogle nuditi hud odpor. Najbolj mu je ugajala njena glava; rekel si je, da bi polovica vseh živčih žensk dala leta in leta svojega življenja za to, da bi imela podobno glavo.

Nato je Marette rekla, ne da bi se obrnila k njemu:

»Tisti dan, ko bi morala umreti, bi si tudi jaz želela takole sobo.«

»Želel bi, da bi nikdar ne umrla — je odgovoril Kent.

Vrnila se je k postelji in rekla, kakor da bi jo obisk navdal z veseljem:

»Povem vam, da sem prav vesela, da sem prišla sem in vas videla. Sedaj mi je prav žal, da morate umreti, ker sem prepričana, da bi mi dva mogla biti dobra prijateljica, ali se vam ne zdi?«

»Seveda, gotovo! Če bi bili prišli nekaj časa prej...«

»Na vas bom vedno mislila kot na človeka, ki ni takšen kot so drugi, grdi in neprijetni moškie — ga je prekinila. — »Veste, prav nič mi ne bi bilo prav, če bi vas videla umirati in zato hočem oditi prej, preden se to zgodi. Ali želite, da vas poljubim?«

»Seveda... seveda želim!« — je pritrtil mladenič s hripavim glasom.

»Torej... zaprite oči, prosim!«

Mladenič je ubogal in ona se je sklonila k njemu. Začutil je prijetni pritisk njene majhne roke in za trenutek je vdihoval vonj njenega obraza in lasi; nato so njegove ustnice občutile prelep pritisk njenih ljubkih in vročih ustnic.

Ko jo je zopet pogledal, mladenka ni bila prav nič v zadregi. Niti zardela ni, kakor če bi poljubila le majhnega otroka. Začuden je gledal Kenta, ki mu je temna rdečica zalila obraz.

»Razen vas sem poljubila le še tri druge ljudi — je priznala. — »Čudno; nikoli ne bi mogla pomisliti, da bom to storila! In sedaj, zбогом!«

Hitro je šla proti vratom.

»Počakajte!« — je prosiče zaklical mladenič. — »Počakajte, vas prosim! Rad bi vedel Vaše celo ime, Marette...«

»Radisson« — je dopolnila. — »Marette Radisson; prihajam od tam gori, iz kraja, ki ga mi nazivamo »Dolina molčevih ljudi«. — Pri teh besedah je pokazala proti severu.

»S seveda« — je vzkliknil Kent.

»Da, s krajne seveda. To je zelo daleč.«

Prijela je že za kljuko in vrata so se počasi odpirala.

»Počakajte!« — jo je iznova prosil. — »Ne, ne smete oditi.«

»Da, oditi moram. Preveč dolgo sem že tu. Žal mi je, da sem vas poljubila. Tega ne bi smela storiti, toda poljubila sem vas zato, ker ste imeniten lažnivec!«

Hitro je odšla iz sobe in vrata so se za njo zaprla. Kent je slišal hitro oddaljevanje lahkih korakov, ki so odhajali v isto smer, kamor so včeraj izginili težki O'Connorjevi koraki. Nato je nastala tišina, v kateri je slišal besede, ki so mu še odmevale v ušesih: »...ker ste imeniten lažnivec!«

VI.

Med svojimi lastnostmi — dobrimi in slabimi — je Kent imel tudi lastnost, da se je vselej zavedal svojih nepopolnosti in nedostatkov, toda še nikdar ni tako živo občutil, da mu nečesa manjkata, kakor v tistih minutah, ki so neposredno sledile odhodu mladenke, katere duševna nadmoč je tako presenetila, da se je samega sebe sramoval.

Njega, narednika Kenta, ki je pri vseh veljal kot človek, ki ga je narava obdarila — takoj za Kestjem — z največjo mero hladnokrvnosti pri vsej konjenici, njega, o katerem je bilo splošno znano, da tudi v največji nevarnosti ostane miren in hladnokrven, je premagala popolnoma premagala — deklica! Najhuje mu je bilo, da je moral priznati, da mu je ženska lepota pripravila ta poraz. Mogel je spraviti O'Connora na napačno sled, mogel se je smejeti njegovemu živahnemu opisu o Maretlinem učinku na Kestvija; in sedaj, če bi sedaj mogel O'Connor videti, kaj se je zgodilo!

Ko je še premišljeval, je ugotovil, da je zadeva mnogo bolj važna, kakor je on od začetka mislil, in da je on sprva videl le komično stran zgodbe. Tiho se je nasmehnil. K njemu je prišla in ko je odšla od njega, ni vedel o njej nič drugega, kot samo to, da ima lepo ime — Marette Radisson.

Potrjeni od neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je umrl mučeniške smrti naš nadvse ljubljeni soprog, zlati očka, sin, brat, stric in svak, gospod

Šimnovec Jože

zavarovalni zastopnik

Njegove trudne zemske ostanke bomo položili v blagoslovljeno zemljo v nedeljo, 20. t. m. ob 4 pop. iz mrtvašnice v Dravljah na dravelsko pokopališče. Ljubljana, Dravljice, Strahinj, Stahovica, Trzin, dne 18. junija 1943.

ANA, soproga: JOŠKO, ANČICA, otroka: KRISTINA, mati: ELZA, MICI, PAULA, TONČKA, ANICA, sestre — in ostalo sorodstvo.